

308829 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3. } చెన్న పట్టణము 1916 సం. సెప్టెంబరు నెల 6 వ తేది బుధవారము } No 133
నంపుటము. 3. } న శ నా మ స ం వ త్స ర భా ద్ర ప ద మా స శుద్ధ న వ మి గ. } సంచిక ౧౩౩

తామర తైలము నాలుగుపూతలలో మానును. కెల దర్శి 1-కి 0.4-0.	దంతచూర్ణము కంటివొప్పులకు మంచిమందు కెల దర్శి 1-కి 0.2-0.	మోహినితైలము సుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును. 5 కులముల నూనె X ౧ సీసా 1-కి 0.12-0.
---	---	---

చ త్ర ము ల రా జు

అ న లు "లే డి" గు టు తు

అందమగత, చాకెత, చాలకాలము మన్నుటకు "లేడి" గుటుతు గల గొడ గులనేవాడు. "లేడి గుటుతు గొడ గులే చాల మంచి" వని ప్రతివారును చెప్పుదురు. జాతీయ వస్తు ప్రదర్శన ఫలియందను పురుషహితచిన్ దిదియే. బనియన్లు, ఫెల్టూటోపీయన్లు చాల తక్కు వ రేట్లకు దొరికిరి గలవు. వలయువారు ఈక్రింది విలాసమునకు వ్రాయుడు.

Ebrahim Currim & Sons,
Umbrella Merchants,
No. 251/53, ESPLANADE ROW, MADRAS.

TRADE MARK

Hed Office: -
Bombay
Branch: -
Calicut

541

మో హి నీ తై ల ను

5 కులముల నూనె గల సీసా 1-కి 0-12-0. వి. పి. చార్జి వేలు.

శ్రీ పురుషులు పాడుటకు ఉత్తమోగమైనది. ఇది మనోహర శ్రమజేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదర్శు, ఉద్యోగస్థులు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర నిచ్చి విశ్రాంతిని గలుగ జేయును మందరల మోహలావణ్యములకు ప్రాకార కుసులను మనోహరముగ పెంచి కాపాడగలను. ఇది మృదువలను నిగనిగ లూనునట్టి సహజ మైనవల్ల విరంగుకలిగించి జీరస్యుకు చలనబట్టించి, మెదడుకు కొత్త సాంపునుగొచ్చి, మనోహరమైన సువాసనగలిగి యుండును. ఈమోహిని తైలము అనేకమరాసగల వస్తువులతో నూతనము గా తయారు చేయబడియున్నది. తలయందుండు మృదు కలను రాల్చు పురుగులను నశంజజేయుగల తైల మిది మొక్కటియే. అన్యుతాంజసం డిపో, మద్రాసు అండ్ బొంబాయి.

పాధాపీడితులకు వరము: ఐనొడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

అవరితుభిపు రి క్షయవలన బలించుబాధ్యమలకు కీలీతులంటి నుండు. తీవ్రపులన, ఉచ్చులన, గండనూలలకు పుండ్లను, గొర్రెవృత్తులను అర్చి విధములవలన గలగు నర్మగోమూలన పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (25)

సావంతుని వరిల్లా గణ మిచ్చుట నిశ్చయము, సనాతనము మధ్యకర్మకా అన్ని విధములైన దోషములను తీర్చును. శరీరమునందలి పాదననదోషములను, మలబద్ధమును, కార్యలంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రిక్తమునా కుభ్రీకరమును. శరీరాకోగ్యమున గలగతమున, 16 శోభాలకు కంటికు 4 పోషుల బుక్కిలతో అమృతమును.

ప్రొత్తిబిరుదు: పి. డి. సావంత్. 144, పనసవాడి, నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 144, No. 2. BOMBAY.

కొత్త వింత.

వ్యవసాయమునకు చేతినిల్ల గొట్టము.

Xంట 1-కి 4000 గాలముల గోడ గలదు. 8 ఇంచు. అతి ముఖ్య యంత్రము. ఎం. ఎచ్. పి. ఘాటలాగారు కూడరిం దెంటు ఆఫ్ ఇండస్ట్రీస్, బరగావర్ల, వారిచే కొనియాడబడినది. మూల్యము రూ 180, 150 అడుగుల లోతున మంచు నూతులకు పనికివచ్చు పంపులను గలవి తము ఇయ్యబడును. విశేషములకు దిగువ వారికి అంగణభాషను వ్రాయుడి.

కె. బి. జోషి. అందు కో
నెం 321 హరన్బీ రోడ్డు,
ఫోర్ట్ బొంబాయి
K. B. JOSHI & CO.,
NO 321, HORUNBY ROAD,
Fort Bombay

గ్నాలీస్ మోటారు పాతశాల

మోటారులందు సమస్తమును, వాటిని వాగుచేయు నట్లును తరిపియును నిచ్చుటకును మోటారులందు ఎన్ని విధముల యోగ్యములు చేయవలయునో అని తెలిసికొనివచ్చుటకు స్వల్పముగాతరము రోజులకు లూనుకొరవలె తెల్ల అభ్యాసభూమికముగా ఈపాతశాలలో, అన్నివిధములకొరవల్ల చేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించునట్లు చేయవలెనట్లుగా తై నేర్పు యిచ్చించి నంతలకును (అందుకు సీటు 60 మాసములు కట్టవలయును. చిరిగి క్రానులు అర్జియం కెల 15 రేట్లకు 25 రూపాయలకు క్రానులు చేడకలచిన విద్యార్థులు ఈ నెల 30 రుపాయలకు నింకన నుండునగాని దరఖాస్తులు చేర్చినవలయును. పాత మోటారులను కొనినవో విడిచివేయుట కావలసినవలయును. ఏ క్రొక విధములనువారికి ప్రాప్తిగలదు.

(61) గ్నాలీ అండ్ కో, గ్రావేస్, బొంబాయి.
Gallew & Co., 140 Broadway, Madras.

ప్రపంచచరిత్ర

నాల్గవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:—గా. హరినన్యోత్రయరావు, ఎం. ఏ. శ్రీనివాసరావు. కథలు చదివినట్లు చదువుకొన వచ్చును. అచ్చుప్రచునకాలముయందు లోకములో అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లందు వ్రాయబడును. చుదాకుద్దకి ఆరుపంచితలకు య. కి.మీ. అంబెకూలి లేదు. ప్రవేశరుసుము లేదు. సిద్ధమయిన సంచికలు వి. పి. గా మంపుము.

అయితాడు:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,
(27) 145, కాలిఫి, మదరాసు అని వ్రాయును.

[నవంబరు 1916]

ఉదకమండలము, 1916 వ సంవత్సరము ఆంధ్ర 19 వ తేది.

1916-17 తాలూకు ఇండియా గవర్నమెంటు కౌన్సిల్ (ప్రాత అప్పు పత్రములను క్రొత్త అప్పు పత్రములుగా మార్పుకొనుటకు సదుపాయము కలుగజేసే) ఋణము.

పోస్టాఫీసుకు సంబంధించిన భాగము.

1921 వ సంవత్సరమునకు పూర్వము కాకుండును 1936 వ సంవత్సరమునకు ఆలస్యము కాకుండును, నూటికి నూరు వంతున పట్టము లేకుండు పేర్లు వలసిన ఋణము.

సంవత్సరమునకు నూటికి 4 చొప్పున, అర్థ సంవత్సరవారీగా, ఏప్రిలు 1 వ తేదిని ఆక్టోబరు 1 వ తేదిని, వడ్డీ చెల్లించబడును.

దరఖాస్తుదారులు, నూటికి 3 వడ్డీ నూటికి 3 1/2 వడ్డీ రూపాయ ఋణముల వ్రతములను మార్పుకొనుటకు హక్కు కలిగి యుండును.

100 రూపాయలకుగాని లేదా 5,000 రూపాయలకు మించకుండు కొన్ని పూర్తి నూర్ల మొత్తమునకుగాని దరఖాస్తు పెట్టుకొనవలెను. ఆదరఖాస్తులు, సేవి గుని బాంకింగుపై పోస్టాఫీసువద్దగాని 1916 వ సంవత్సరము జూన్ నెల 14 వ తేదీనుండి 1916 వ సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెల 25 వ తేదీవరకు (ఈరెండు తేదీలను చేర్చుకొని) పుచ్చుకొనబడును. ఏమిటిగాని, తాను సేవిగను బాంకింగు పైకము వేసియున్నను, వేయకయున్నను, దరఖాస్తు పెట్టుకొనవచ్చును.

దరఖాస్తులతో సూడ, ఎంత మొత్తములకు దరఖాస్తు పెట్టుకొందరో ఆ మొత్తములను పూర్తిగా చెల్లించి వేయవలెను. ఆ మొత్తములకు సరిపోవునట్టి వ్రతములు దరఖాస్తుదారుకు జారీచేయబడును. పైకము రొక్క రూపముగా కట్టవచ్చును. లేదా పూర్తిగానో కొంతమట్టుకొ క్రస్తుతముండు సేవిగను బాంకి కాతాలోనుండి తీసి పుచ్చుకొనవలసినదిగా ఏర్పాటు చేయవచ్చును.

పోస్టాఫీసు మూలముగా పొందబడి, పోస్టాఫీసు అధికారుల నశముండు ఉంచబడు క్రొత్త అప్పుపత్రములమీది వడ్డీమీద రాబడి కన్ను విధింపబడును.

ఇండియా గవర్నమెంటు 3 1/2 వడ్డీ రూపాయ వ్రతము లయితే, వానియందు నమూనా యొందే మొత్తము మీద నూటికి 96 రూపాయలవంతునను, 3 వడ్డీ రూపాయ వ్రతములయితే, వానియందు నమూనా యొందే మొత్తము మీద నూటికి 82 1/2 రూపాయల వంతునను దరఖాస్తు దారుకు క్రొత్తముగానుండు ఎంతమట్టుకు బాధ్యతగలదో అంత మొత్తమునకు, సదగు వ్రతములు గలవారు వాటిని క్రొత్త ఋణ రూపముగా మార్పుకొనుటకు అన్యధము చేయటకు వీలు నిచ్చేహక్కులు సదగు దరఖాస్తుదారు పొందవచ్చును.

అట్లు మార్పుకొనుటకు హక్కులను పొందేవారినుండి, అట్లు మార్పులకుగాను పెట్టుకొనే దరఖాస్తులు, 1916 వ సంవత్సరము అక్టోబరు నెల 16 వ తేదీ నుండి 1917 వ సంవత్సరము జనవరి నెల 16 వ తేదీ వరకు (ఈరెండు తేదీలను చేర్చుకొని) కట్టబడును. మార్పుకొనబడిన వ్రతములమీద వడ్డీ, 1916 వ సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెల 30 వ తేదీ వరకు, అట్లు మార్పుకొనే కాలమున రొక్క రూపముగా చెల్లించబడును. ప్రాతపత్రములకు బదులుగా జారీచేయబడిన క్రొత్త అప్పు పత్రములమీద వడ్డీ 916 వ సంవత్సరము అక్టోబరు నెల 1 వ తేదీనుండి ప్రారంభించును.

అట్లు మార్పుకొనుటకు తగుకుగల హక్కులను వినియోగింప నోరి దరఖాస్తుదారులు వాటిని అప్పటప్పటికి బహుశేటు ప్రకారము పోస్టాఫీసుద్వారా అమ్మించుకొనవచ్చును.

పూరా తప్పేట్లుగల నోటిసునకల్ల నున్న దరఖాస్తు నమూనాలనున్న, సేవిగను బాంకింగుపై పోస్టాఫీసువద్దగాని, పొందవచ్చును.

ఇష్టమున్న యెడల, దీనితో జతపర్చియుండు దరఖాస్తునమూనాలు వాడుకొనవచ్చును. 1916-17 తాలూకు ఇండియా గవర్నమెంటు నూటికి 4 వడ్డీ కౌన్సిల్ ను ఋణముగొరకు పోస్టాఫీసులముండుగా పెట్టుకొనవలసినదరఖాస్తునమూనా. 1916 వ సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెల 25 వ తేదీకి మించకుండు సేవిగను బాంకింగుపై పోస్టాఫీసువద్దగాని దాఖలు చేసికొనవలెను.

కావలసిన యెడల ఈ నమూనాను విడదీసి ఉపయోగపరచుకోవచ్చును.

1916 వ సంవత్సరము జూన్ నెల 8 వ తేదీగల ఇండియా గెజెటు ఎక్స్ ప్రాక్టిసరిలో చేసిన ప్రకటనలో వర్తించుచున్న 1916-17 తాలూకు నూటికి నాలుగు చొప్పున వడ్డీగల కౌన్సిల్ ఋణమును _____ రూపాయల మొత్తముగొరకు ఇందుములమున నేను _____ దరఖాస్తు పెట్టుకొనుచున్నాను (బాగుగా తెలియునట్లు న్యాయము)

నేను దరఖాస్తు పెట్టిన ఋణపు మొత్తము చెల్లు క్రింద, రొక్కముగా రూ చెక్కు-ద్వారా ,,
ఇంకాతో చెల్లించుచున్నాడను
(2) నా పేరట పోస్టాఫీసు సేవిగను బాంకింగుపై మొత్తమునుండి ,,
తీసికొనుటకు అధికార మిచ్చి దీనితో ప్యాసుబుక్కు కంటించు కొన్నాడను.
మొత్తము...

- A. నా పేరట ఏర్పరుపబడిన ఋణపు మొత్తము నా తరపున పోస్టాఫీసు కంటెన్టర్లుగా రిజిస్ట్రేషన్ చేయబడిన వడ్డీ (i) పోస్టాఫీసులోనుండి వంతు నా ప్రస్తుతపు సేవిగను బాంకి కాతాకు, A గాని B గాని పూర్తిచేసి రెండు (ఇంటిక్ పూర్వకు దరఖాస్తుగానకు సేవిగను బాంకి) కాతా ఏమిని తీయవలెను (i) క్లాజు కొట్టికేయవలెను. (ii) పోస్టాఫీసువద్ద అందుకొరకై ఇకమీద పెట్టబడే సేవిగను బాంకి కాతాకు, జరుకట్టబడవలెననికోరుచున్నాను.
- B. నా పేరటను ఏర్పరుపబడిన ఋణము మొత్తము ఈ క్రింది మొత్తముల ప్రామిసరినోట్లుగా, వడ్డీ ఖజానావద్ద చెల్లించవలసినదిగా వాటిమీద ప్రాసీ నాకు, అప్పగింపు జేయకొరుచున్నాను.

ఇండియా గవర్నమెంటువారి నూటికి 3 1/2 వడ్డీ లేదా నూటికి 3 వడ్డీ రూపాయవ్రతములను, 1916-17 తాలూకు నూటికి నాలుగు వడ్డీ కౌన్సిల్ ఋణమున నేను దరఖాస్తు పెట్టుకొన్న దానికి సమానమైన మొత్తమునకు మార్పుకొనుటకు అధికారము కలుగజేయు వారంటు నొకటిని నాకు అప్పగింపజేయకొరుచున్నాను.

పేరు _____ చిహ్నము _____ తేది _____
పోస్టాఫీసువద్ద దాఖలు చేసిన తేది. _____ రిజిస్ట్రేషన్ నంబరు _____
(పుచ్చుకొనే పోస్టాఫీసువద్ద ప్రాయశ్చితం.) _____ హైదరాబాద్ పోస్టాఫీసు ప్రాంతం. _____
(హైదరాబాద్ పోస్టాఫీసువద్ద ప్రాయశ్చితం.) Andhrapatrika

జీర్ణరసాయనము:— ఈ మాత్రలను పోషించుచు వలన అన్నము పచనమగును. జీర్ణహారము లాని పక్షి రసప్రసావము క్రమముగ గలగుచు ముదిబద్ధము మానును. 25మాత్రల వచ్చి 1-కి నెల 1-4-0. అన్నతాంజనం సిహో, బొంబాయి, అండ్ ముదాయి

ఆంధ్ర నిక విద్య

నీతి బోధనము.

నీతి శాస్త్రమును బోధించుట కంత యవకాశము లేకుండుట ఆంధ్ర నిక విద్యయందు మరయొక యంశము. పాఠశాలలందును కళాశాలలందును నీతివిద్యయనునది నేర్పవలెనా లేదా యను విషయమున విద్యార్థికు లేకాభిప్రాయాలు యుండలేదు. విద్యార్థులు గ్రంథపఠనము చేసినంత మాత్రమున చాల దనియు, వారికి నవ్యుత్తర మభ్యాసము కావలెననియు, రాజభక్తియును, దేశభక్తియును దైవభక్తియును వారీయందున్న వింపవలెననియు విద్యార్థిమాను లందరును గోరుదురు. తాము సన్మాన్యములయి తమ సోదరులను ఆభివృద్ధిచేయవలెనను ఉత్సాహము వుట్టించునదియే నీతివిద్య. అయ్యదియే నిజమైన విద్యయని చెప్పవచ్చును. కాస్త్రుక్షాన మున్నను సుగుణసంపత్తి లేనిచో శోభింపదుగా! విద్యార్థులు బుద్ధిమంతులయి దేశాభ్యుదయమునకు దోడ్పడవలెనని వారుచుచి నీతిగలవారై యుండవలెను. అట్టి నీతి యలవడుటకు నుచితమైన మార్గమెది? యెందు సమయములు.

కొందరు విద్యార్థికులు నీతి శాస్త్రమును కాఖిను పెట్టి దాని కనుకూలములగు గ్రంథములను ప్రతిబాలనివేతనము చేసి వింపవలెనని యభిప్రాయపడుచున్నారు. ప్రతిదినమును ప్రతి బాలుకును చట్టిగ్రంథమును బఠించి దానిసారమును గ్రహింపవలెనని వారిభావము. రెండవ పక్షమువారు నీతివిద్య నేర్పుటకు మార్గమిది కానేకాదని వాదించుచున్నారు. ప్రత్యేక గ్రంథముల పఠనం లాభములేదనియు మామూలుగ పఠించు పుస్తకములయందే నీతివిద్య లుండు ననియు, వానిని గూర్చి యుపాధ్యాయుడు బోధించి బాలుకనీతిని హెచ్చింపవలెననియు నీతిపక్షమువారి యభిప్రాయము. దీనికి మన మంగీకరింపవచ్చునుగాని యాటంకములను గమనింపవలెను. ఒక కావ్యముగాని నాటకముగాని పఠనము గ్రంథముగ నుంచబడినపుడు నీతివిద్య బోధించుట కెంతయో యవకాశము కలదు. బాలుక నీతి ముఖ్యాంశముని యెఱిగియుండియు దానికి తగిన మార్గముల నెంచు కనుగొనుటలేదు? నీతివిద్యను బోధించుటయే లేదు. బోధించితిమా యది యతిగ్యుత్తుము. దానియందు బాలుకకు నిరసనభావము కలదు. మనము బాలుకు బోధించు నీతి విద్యవిధానము చాలమచ్చలదను మొట్ట యేలపుట్టును? కాబట్టి కారణ ముచూపెను.

బాలుకకు సాధారణముగ పఠింపబడు జను మొదలవలెనను సామాన్యము హెచ్చు. అందులో నిప్పుడు పఠింపబడు నుల్లూలు కాకపోవుటనగ యావజ్జీవమును సౌఖ్యమును గోలుపాట్రు, పోషకసంగతి మాచితిమా యొక కవనములైనవి. చదువలసిన గ్రంథముల సంఖ్య హెచ్చు. మునుపటికంటె నెక్కువ గ్రంథములను బఠింపవలెను. ఎక్కువ సంగతులను జ్ఞాపక ముంచుకొనవలెను. ఉపాధ్యాయులన్నచో యెన్నియో విషయములగూర్చి చెప్పవలెను. అట్టి సందర్భమున పుస్తకములయందు పఠింపబడు కంటింపిన ముఖ్యాంశములను బోధించుటలే వ్యవధిచాలదు. సాధారణముగ కళాశాలలయందు నెడ నెడపడితలండ్ల యుపన్యాసముల నిచ్చును గ్రంథములు సమాప్తికావు. అందులో గ్రంథపూర్తియగుటకే శనివారము లందును శనివారములందును పాఠములను జెప్పవలెనని గదా. ఇతర విషయములను జెప్పటకు తిడచెడి? బాలుకన్నచో వాకములలో విధిగి నేరని పఠింపవలెననుటలగు సంశయమునకు మిగిలిన దానిని వినుటకు నుత్సాహము కలిగియుండరు. పాఠశాలలందు మాత్రము ఆవకాశ ముండవచ్చునుగాని కళాశాలలందు వినుమంతయైనను కలగదు. పత్రికాస్త్రమును గణిత బోధనలనన్న చాలకష్టము. నిజముగ హాజరుపట్టి యున్నననుష్ఠానములకు కష్టముగ నుండునే. అట్టి విషయములో నితర అవకాశములనుగూర్చి ప్రసంగించుట కేమి పొలుకును?

ఉపాధ్యాయునిపై.
ఉపాధ్యాయుల స్థితికూడ తగినట్లున్నదని నాకు దోచును. ఏలగుననో కొంచెము సందుచేసిగొని యుపాధ్యాయుడు కొంచెము లోకవ్యవహారమును ప్రసంగించె ననుకొనవచ్చును. నీతిమాన్యున నుండవలెనని యందరికిని దెలిసిన విషయమే కాని యెక్కువోటినుండి యామాట వెలువడునో వారినిబట్టి యామాటకు సత్తువలుగును. దేశభక్తికలిగి, దేశమునిమిత్తము స్వార్థత్యాగము చేయవలెనని ప్రతిమనుజుడును చెప్పవచ్చును. కాని, గాంధీ మహాశయుడే యామాట చెప్పనపుడు మనయొకటి పులకరించి మనయందొక నూతనశక్తి జనించునెమి?

మాబొంబయి జాబు

ముఖ్యవాసరము

(మాస్వకీయ విలేఖనునవద్దనుండి)

బొంబయి సెప్టెంబరు 6:

విశాఖ మహాసంగ్రామమువలన సౌఖ్యమునకు వ్యాపారమునకు ననివార్యమైన యాటంకములు గలిగినవి. ధరలు హెచ్చినవి. వ్యాపారము తగ్గినది. అయినను యుద్ధనిమిత్తమున విశేషమైన లాభమును పొందిన వ్యాపారస్థులు లోకమునం దంతటను గలరు. యుద్ధమువలన లాభమును బొందిన స్థలములందు బొంబయి యొక స్థలమై యున్నది. యుద్ధారంభమునకు పూర్వము నిలువయున్న సరకు లన్నియును యుద్ధమువలన విడుదల యైనవి. కొన్ని సరకుల ధరలు రెట్టింపు నాలుగు రెట్లు పెరిగినవి. రంగుల ధరలు పదిరెట్లు పెరిగినవి. ఈ రెండేడ్లలోను సామాన్య లవేకులు శ్రీమంతు లైరి. ఒక తెలుగు వర్తకుడు రంగుల వ్యాపారమునందు అనేకలక్షల రూప్యములను గడించినట్లులు వదంతి గలదు. ఘోరరక్తర్తకులు విశేషముగ ద్రవ్యము నార్జించిరి. దీనికి నిదర్శనముగ బొంబయి యందు వ్యాపారస్థుల తావున ధనము మూలుగుచున్నదని తెలియుచున్నది. పెరిగిన ధనమును వాడుటకు నూతన సాధనములు కనుపించలేదు. లోగడి సర్కారు పత్రములు బొంబయినుండి మూడుకోట్ల రూప్యముల పత్రములు కొనబడినవి. తాతాకం పెని నూతనముగ స్థాపింప నెంచిన విద్యున్ని ర్యాణజల యంత్రాలయములకు మూడుకోట్ల రూప్యముల మూలధనము జమ అయినది. కాని ఇంకను ఎంతయోధనము ధనాగారములందును గృహములందును నిలువ యున్నది. ధనార్జనజ్వర మొకరివలన మరొకరికి వ్యాపించినది. శీఘ్రముగ ధనవంతులు గావలయునను నభిలాష వుట్టినది. సంఘముల భాగముల ధరలు విపరీతముగ పెరిగినవి. తాతా ఇనుపయంత్రాలయపు రూరీ విలువగల భాగము రూ 400లకు పెరిగినది. ఈభాగముల చట్టావ్యాపారము అక్రమముని దళాలుల సంఘము నిర్ణయించినది. అయినను ధనాకాజ్వరము కొంతింపలేదు. ఒక దినములో శ్రమలేకను కొన్ని వేల రూప్యములను గడించుట వేదాంతములను సమ్మోహ జనకము. ఈచట్టా వ్యాపారము వలనకు ననేకులకు చేటుమాడుట ధృవము. కొందరు చెడిన గాని మరికొందరు బాగుపడెనేరరు. గాంధీమహాశయుడు నిరసించున దివ్యాపార జ్వరమునేకదా! ఈజ్వర మాత్మకు దేహమును కృశింపజేయును. సన్యాసమునకు సంపదలకు సంబంధము కుదురదు. భాగ్యములను గోరువారు కాంతమును సత్యమును క్రిగంటిమాపున చూడగలరుగాని నిశ్చలదృష్టి చూడనేరరు.

గణపతి నవరాత్రములు

బొంబయియందు ముఖ్యముగ మహారాష్ట్రీలు భాద్రపద శుద్ధ చతుర్థి నాడు విష్ణు శ్వరుని నత్యంతవైభవముతో పూజించెదరు. సామాన్యులు ఒకరోజుమాత్రమే పూజించి రెండవదినమునందు సమద్రుక్షునందు విసర్జించెదరు. శ్రీమంతులు తొమ్మిది దినములు పూజించి పదవ దినమునందు విసర్జించెదరు. శ్రీమంతులు గణపతి విగ్రహములను నిర్మించుటకై రెండు మూడువందల రూప్యములను పూజకై నేయి రూప్యములను కృత్యము చేయుదురు. ఎంత బీదకుటుంబమైనను గణపతి పూజింపని కుటుంబ ముండదు. ఇరువదేండ్లకు పూర్వము మహారాష్ట్రీనాయకుల ప్రోద్బలమున సమ్మేళనము లారంభింపబడినవి. ఆసమ్మేళనములందు యవజనులు అవిద్యముననే యుపాధ్యాయులందఱును నీతిపద్ధతి నవలంబించినవారయినచో వారిమాటలవలన బాలుకు ధర్మనిరతులగుదురు. వారే చెడుప్రవర్తనయందున్నచో వారిమాటలు హాస్యమునకు కారణమయి, బాలరక్షణదళకు హేతువులగును. విద్యాశాఖయందు నిట్టి పరిశోధన జరుగుటలేదు. పఠింపబట్టి యుద్యోగము లీయుదురు. ఉపాధ్యాయుడు సత్పురుషుడు కానిచో వాని కుద్యోగ మియవచ్చునా? అంతకంటె నష్టదాయకము మఱి యేదీయులేదు. దేశమందలి యవజనులందఱే కదా దేశభాగ్యుడు మాధారపడి యున్నది. విద్యార్థులకు స్వాతంత్ర్యమున నెట్టికో, సత్యమున నెట్టికో తెలియకున్న వారి కాస్త్రమువలన ఫలమేమి? వ్యాయవర్తనులుగా యవజనులను తయారుచేయవలెనన్న ఉపాధ్యాయులెంతటి నీతిపరులయి యుండవలెను. వారి బుద్ధికాశలముచేతను, వారి శాంతస్వభావముచేతను, వారి వ్యాయవర్తనముచేతను, వారు శిష్యుల మనముల నాకర్షించి వారి కాదర్శములు కావలెను. వారు చెప్ప వాక్యములకును వారు చేయు కార్యములకును ఏకీభావ మున్నపుడే వారి శిష్యుకోటి భాగపడినదగును. ఈవిషయము విద్యార్థిముగమనించువారును నీతి విద్యనుగూర్చి యోచించిన లాభము లేదు.

విద్యాభిమాని.

కీర్తనలను బాడుచు నొకవిధమైన దుస్తులను ధరించి నర్తరమునందు తిరుగుచు హృదయమున కానందమును గలిగించుచుండిరి గత సంవత్సరమునందు పోలీసు కమిషనరు సమ్మేళనములందు జేరదలచి వారిపేర్లను తెలిపినగాని సమ్మేళనములందు జేరుటకు వీలులేదని యుత్తరువు చేసెను. పోలీసు పేర్లను వినినంతమాత్రమున భయము గలుగుట సహజము. నిరుటినుండి సమ్మేళనములు నిలిచిపోయినవి. సమ్మేళనము లాగుటవలన నాడంబరము తగ్గినను ప్రజల భక్తిత్వత్వాములు తగ్గలేదు. ఈ యేడు పునహాయందు పోలీసు నూపరింపెం డెంటు గణపతివిగ్రహముల పూజించెడి సమయమున మానవుల చిత్రపటము లేవియును నుండగూడదని శాసించెనట. ఆ యజ్ఞ యందలి యసంగతమును ఖండించుచు రాజా రాజీపటములను రాజ ప్రతినిధుల పటములను గవర్నరుల పటములను కలెక్టరుల పటములను విగ్రహముల దగ్గరనుంచి పూజించిన నూపరింపెం డెంటు ఏమిచేయుచో చూడవలసియున్నదని కేసరి వ్రాసియున్నది. గవర్నరు మనుజుడుకాడా? ఆయన పటము నుంచుట నేరమా? నూపరింపెం డెంటు అభిప్రాయము చేరైయుండును. పాలకులు తావేదారుల ఇట్టి యుత్తరవుల నంగీకరించుట యసంగతమని ప్రజలు తలచుచున్నారు. పాలకులు ప్రజలయందు దుడయించిన ప్రబోధమును సామ్రాజ్యలాభమునకై వినియోగించుట శ్రేయస్కరము. ప్రజలసామాన్యచరణములను శంకించుటవలన వారి హృదయములందు నిరుత్సాహము గలుగును. గణపతి పూజ ఈయేడు బాగుగ జరిగినది. వానలేకను దినము బాగుగ నుండెను. పూజాస్థానములందు విద్యావంతులు వివిధ ధర్మములను గురించి యుపన్యాసముల నిచ్చిరి.

కందుక కీడ

రణరంగము నందువలె క్రిడారంగమునందును జాతిభేదములు కాలభేదములు మతభేదములు దేశభేదములు పరిగణింపబడవు. ఆటలయందు అధికారాధికారభేదము గాని పండిత పామరభేదముగాని భాగ్యాభాగ్యభేదముగాని ఆటగాండ్రకు తోచదు. ఈ యుద్దేశముతో చిరకాలము క్రితము యూరపియనులకును పార్సీలకును కందుకకీడ యారంభమైనది. పార్సీలు అనేక పర్యాయములు యూరపియనుల నోడించిరి. పిమ్మటను హిందువులను నందు జేరిరి. హిందువులు చేరిన ఒకటి రెండేడ్లకు మహమ్మదీయులు చేరిరి. ఇపుడేదా రేండ్లనుండియును నాలుగు జాతులకును కందుకకీడ జరుగుచున్నది. గెలిచినవారికి గిన్నె బహుమానముగ గవర్నరుగారి సగుదురు. ఈయాటను వేలమంది యవజనులు పరమోత్సాహముతో జూచి యానందించుదురు. పాశ్చాత్య సంస్కరమువలన గలిగిన ఫలములం దీయాట యొక ఫలమని చెప్పవలసి యున్నది. శరీర వ్యాయామములేకను భారతీయుల దేహ దార్ధ్యము క్షీణించిన విధము స్పష్టముగ దెలిసియున్నది. వ్యాధియూహభిలాషను పునరుద్ధారణముచేసి భారతీయుల బలదర్పములను పెంచుట జాతిమత జీవన వికాసమునకు ముఖ్యసాధనము. సోమవారము నాడు మహమ్మదీయులకును పార్సీలకును నాటకారంభమైనది. వేడుకుల జనుధాన్యముల పరిహాసము ఉత్సాహము వర్ణనాతీతము. 40,000 యవజనులు క్రెడతో కందుకకీడను వీక్షించుచున్నారు. పార్సీలు మొదట నాడుట కుప్రకమించిరి. పార్సీలు మొదటి ఆటయందు 212 గణములను, మహమ్మదీయులు 118 గణములను గడించిరి. యుద్ధ నిదర్శనములు

హిందూదేశములోని పట్టణంబులందు బోలీసు నగరము రణరంగమునకు సమీపమునందున్నది. సంగ్రామ చిహ్నములు కొంతరకు గోచరింపుచున్నవి. కొన్ని దినములందు క్రొత్తవైద్యములు రణరంగమునకు బోవుట గోధరుగునుండును. అవైనికులు పరమోత్సాహముతో జనుజనువ్యసలు పత్రిధ్వనిల్లుచుండ బాలుకు త్రిప్పిపోవుటను జూచినపు డెంతటి కారతర స్వభావులకైనను శౌర్యోత్సాహము గలుగుట సహజము. యుద్ధమును జేయుటకును పరిపాలకులకు భారతసోదరు లెందరో పరదేశములకు బోవుచున్నారు. ఆసోదరుల శౌర్యమువలననేకదా భారతీయులకు రణరంగమునందు సమానమైన ప్రతిపత్తి గలిగినది. కొన్ని దినములందు అనేకములైన మోటారుబండ్లు తుతగాత్రులను వ్యాధిగ్రస్తులను వైద్యులను ములకు గొనిపోవుచుండును. వారిని జూచినపుడు దైన్యము శౌర్యము హృదయమునం దావిర్భవించును. రణరంగములకు వేలమైళ్ల దూరమునందున్న బొంబయి నగరమునం దిట్టి ఏర్పాటులు చేసియుండగ రణరంగమునం దెంతటి గొప్ప ఏర్పాటులుగలవో చూచినగాని గ్రహించుట యసాధ్యము. భరతఖండమునకు బ్రిటీషుపరిపాలకులు స్వరాజ్యమును ప్రసాదించినది మనసోదరుల రణరంగములందు బ్రిటీషు సామ్రాజ్య సంరక్షణమునకై ధారపోసిన రక్తప్రవాహమువలన కులభసాధ్యమైనది కాని మన నాయకుల గంభీరప్రసంగములవలన లభ్యముగాలేదని నిర్భయముగ జెప్పవచ్చును. కూరుల త్యాగమే యధారమైన దేశభక్తి.

ఫోర్టు సెంటు జార్జి గెజెట్టు

ఫోర్టు
గోపాలపురములో ఫోర్టు జేసరుగా ఉండిన థారును
హస్తముగా కాకినాడలో ఆపదవి స్వీకరింపగలరు.

కోర్టులు
కడపలో తాత్కాలికము సబ్ జడ్జిగా నుండిన గొల్ల
కోట గంగాధర సోమయాజులుగారు కాకినాడకు ఖాయం
సబ్ జడ్జిగా నియమింపబడినారు.

సెల్లూరులో తాత్కాలికము సబ్ జడ్జిగా నుండిన తిరు
ముషి అనూర్తి సరసింహాచార్య అవరగల్గోవారు కడపకు మారు
పబడినారు.

కృష్ణమచెట్టియారు సుందరం చెట్టి అవరగల్గోవారు ఆ
క్టింగ్ సబ్ జడ్జిగా సెల్లూరు తాత్కాలికము కోర్టుకు నియ
మితులైరి.

సబ్ జడ్జి గుడపాకం రామానుజులు నాయుడుగారు
రెండవ కేసునుండి సబ్ ఫోర్టైను మొదటి కేసుకు అభివృ
ద్ధి నందినారు.

సబ్ జడ్జి వావిలాల సేకటావధానులుగారు సెకం
డు కేసులలో ఖాయం చేయబడినారు.

గంటాము జిల్లాలో ఉద్యోగమున నుండు మొదటికరగ
తి మేస్ట్రీలు నంద్యాల రంగనాథఅచారి అవరగల్గోవారు సా
క్షివాహులములను స్వహస్తముతో అంగభావయందు వ్రా
సికొనుటకు ఉత్తరువుయబడినారు.

కర్నూలు జిల్లాలో మొదటి తరగతి మేస్ట్రీలు గానుం
డు బసవరాజు నార్యనారాయణరావు పంతులుగారికి కూడ
ఈయధికార మొసంగబడినది.

రిజిస్ట్రార్
డెప్టీకలెక్టరు రిచ్చర్లు పి. నర్సుగారు దక్షిణాగ్రాదు
నుండి అనంతపురమునకు జనరలు డ్యూటీకి మార్చబడినారు.

డెప్టీకలెక్టరు రాకెర్ల వెంకటసుబ్బారావు పంతులవా
రు సెలవు ముగిసినతోడనే గోదావరి ప్రెజిడి కి నియమితు
లయినారు.

జావద్ హాస్సేక్ ఫాక్ సాహెబుగారు ప్రొజెక్షన్ కి
డెప్టీకలెక్టరుగా నియమితులై గోదావరి జిల్లాకు వేయబడినారు.
డి. పి. డబ్లియం

పార్లమెంటు కమిటీ మొదటి తరగతి సమావేశముగా
నుండినది. నారాయణమూర్తిగారు తాత్కాలికముగా అద
వ తరగతి సబ్ ఇంజనీరుగా నియమితులయినారు. ఈ దర్జా
వీరికి 1914 డిసెంబరు 24వ తేదీ మొదలు 1916 జనవరి 3వ
తేదీ వరకును 1916 మే 3వ తేదీ మొదలు ప్రస్తుత పదవిలో
నన్నంతికాలమును చెందగలరు.

కర్నూలు జిల్లా ఇంజనీరు పోలికెట్టి రంగనాయ
కులు నాయుడుగారు మోపాడు ప్రొజెక్టుకు మారుపబడినారు.
అచ్చటి నార్సిగారికి ప్రెజిడెన్సీ కోర్టును దొరకు నాటినుండియు
ఈ మార్పు ఆచరణలోనికి రాగలదు.

అన్వేషణ ఇంజనీరు ఫులిక్రిపరంబు కరుగెను జార్జి
గారు రంగనాయకులు నాయుడుగారి స్థానమున ఇంజనీరుగా
పనిచేయుదురు.

స్థానిక స్వపరిపాలన.
నేలల్ల రామయ్యగారు సెల్లూరు జిల్లాబోర్డు సభ్యులు
గా నియమితులైనారు.

కె. కోటిలింగం పంతులుగారు పి. పి. వి. ఎల్. 1916
సెప్టెంబరు 13వ తేదీ లగాయతు గంటూరు తాలూకాబోర్డు
అధ్యక్షులుగా నియమితులైనారు.

గా. ఆకెళ్ల మాన్యనారాయణరావు పంతులుగారు
విశాఖపట్టణము సగిరిపాలక సభలో సభ్యులుగా నియమితు
లయినారు.

కర్నూలు జిల్లా పత్రికల తాలూకాలోని హోమూరు
గ్రామము 1916 ఆక్టోబరు మొదటి తేదీ లగాయతు యూని
యను పంచాయతి కాగలదు.

విద్య
కడప సబ్ అన్వేషణ ఇన్ స్పెక్టరు ఎమ్. డి. గోపా
లచార్యులవారికి పూర్తి జీతముమీద 15 దినముల సెలవు
సంజూరైనది.

ఆదా
రెంజు ఎన్. తిరుపాయుడుగారు సెలవులోనుండి
రాగానే సెల్లూరు జిల్లా కనిగిరిరెంజిలో పనిచేయగలరు.

ఆశాఖ
కర్నూలు డివిజనులో ఆకాంఠెంటు ఎన్. జాకిరాను
య్యగారు సెలవునుండి విశ్రాంతి పొందిన ఎన్. శౌరిశాఖకుద
లార్లుగారు హెడ్డు గుమాస్తా పోకి మరలగలరు.

గోదావరి ఉత్తర డివిజనులో తాత్కాలికము ఆకాం
ఠెంటు కె. రంగస్వామియ్యం గారు జూర సెలవునుండి విశ్రా
ంతి పొందిన ఎన్. గామస్వామి నాగిరెడ్డిగారు ఆకాంఠెంటు
జనరలు ఆఫీసులో గుమాస్తా పోకి అగిరి పోగలరు. మోనాడు
ఫోర్టైను ఆకాంఠెంటు పి. మదినగోపాల్ గారు సెలవు
స్వచ్ఛ విశ్రాంతి పొందిన జి. రామిరెడ్డిగారు ఆడివిజనులో గుమా
స్తా పోకి మరల పోగలరు.

గంటాగారము.
కలకత్తాలో హేమచంద్రి స్ట్రాంగ్స్ కలియముఖను
సామ్రాజ్యభక్తులవా రొక గంటాగారమును ఏర్పరచి
నాడు. ఇందులోనుండి గ్రంథములు బహుటికి కూడ ఇచ్చును.
విన్నపిద్దలు తప్ప ఎల్లరును ఈ గ్రంథాగారమును ఉచితము
గా నుపయోగింపవచ్చును. పగలు 10 గంటలు మొదలు రాత్రి
7 గంటలవరకు కార్యకాలము. ఆదివారము సెలవుదినములలో
మధ్యాహ్నము 2 గంటలు మొదలు 5 గంటలవరకును
కార్యకాలము.

విశ్వవిద్యాలయము.
మనశ్శాస్త్రవిద్యాలయము పట్టనవానోత్సవము నవంబరు
28 వ తేదీ గురువారము మధ్యాహ్నము 4.30 గంటలకు
జరుగును.

కాననసభ.
స్థానిక కాననసభ నవంబరు మాసము 21 వ తేదీ
మంగళవారము పగలు 11 గంటలకు ఫోర్టు వెయింటు బార్లీ కో
టలో సభాభవనమున సమావేశ మగును. ప్రేక్షకులు గా నుండ
గోరువాని సభ్యుల మూలకముగా కాననసభ కార్యదర్శి గారికి
నవంబరు 18 వ తేదీ శనివారము లోపుగా ది.భాస్తు పంపు
కోనవలెను.

కాలమాసము.
సెప్టెంబరు రెండవ తేదీతో ఆరంభమగు వారమునకు
వా:సా:దూ:తు:లో నున్న; గంటూరు, బల్లారి, చుదాగి, నులూరి,
తుంకవర; గంటాము, కర్నూలు, సెల్లూరు, చెంగల్పట్టు, చి
త్తూరు, తిరునల్వేలి, తిరువాన్కూరులలో కొలది; కొచ్చిర,
పిలిగిరలలో మొదలు; ఇతర స్థానములలో నున్నారు. పంటలు
మొత్తముమీద ఉన్నంతవరకు నుమారునో బాకగనో ఉ
న్నది. రెండు జిల్లాలలో కొలది భాగములలో ఎండియో, ఎం
డిపోవునో యున్నది. మరియొక జిల్లాలో ఒక్క భాగమున
అతివృష్టిచే వైకులు చెడినవి, అక్కడక్కడ వరి, చెరకు,
జిన్నె, వంటలు కటాక్షణితులయ్యును; ఫలము నుమారుగ
నో సామాన్యముగనో ఉన్నది వరి చెరకు, వున్నవైకుల సా
మాన్యముగా నాటబడుచున్నవి. ఉత్పత్తిని మొత్తముమీద
కానున్నది. గంటాము, బసంతపురము, సెల్లూరు, దక్షిణాగ్రాదు,
చిత్తూరు, ఉత్తరాగ్రాదులు; సేలము ఈ జిల్లాలలో భాగము
లందు వీరు కడుక్రమగా నున్నది. ఇతర స్థానములలో తగినంత
కాదు. మూడు జిల్లాలలో భాగములందు తప్ప పచ్చిక చాలి
నంతయొప్పుచి చొప్పసామాన్యముగా దొరకుచున్నది. తెలలు
నికడగా నున్నవి.

హోమామురాలు లీగు.

చెన్నై ప్రభుత్వం.
ఈ నెల 7 వ తేదీ గురువారమునాడు సాయంత్రము
5-30 గంటలకు జార్జిజిల్లాకు ఆర్మీనియం విధిలోనున్న యు
వజన భారతీయంబు ముంబై నుండి విమానమున బయలుదేరి - సభ్యు
లును సుబి:ధు నకు ముక్తిమే సభ్యుల రాంధ్రులు - సభ్యులు
గను సంబంధులగు వే:గో:వారు ప్రతినిధులను నాయకు
కాలము 5 మొదలు 5-30 వరకును వె:వి:సంపాదక శ్రీ. ఎం.
వి. పి. మందిరమున శ్రీ. ఎస్. ఆరంజే:గారితో కలసి మా
ట్లాట వచ్చును. లేక వారికి వ్రాయవచ్చును.

స్పోర్ట్స్ ములు: ఈ నెల 2 వ తేదీనో నంతమకు
వారమున చెన్నై ప్రభుత్వం వ్యాధి యుష్టు బ్యాపి:వివరి.

Table with 3 columns: Date, Name, and Points. Rows include dates 8, 6, 1, 8, 9, 11, 12, 19 and names like 1, 2, 8, 1, 1, 1, 1, 8 and points 1, 0, 1, 1, 0, 0, 0, 1.

పోలీసు ఉద్యోగి - అనంతపురం జిల్లాలో పోలీసు
ఇన్ స్పెక్టరుగా నున్న ఎం. నరసింహాచార్యుగా రొంకేసులో
వాడుగా పనిచేసినందుకు పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగారు
సత్కృత రసను సమోహు చేయించిరి.

మరణాగ్నిము కృష్ణయ్య తంజావూరు మండలసభ
సమావేశసందర్భమున ఈ నెల 22 మొదలు 25 వ తేదీ వరకును
బాగవల్లిజనుల మరణాగ్నిము కృష్ణయ్యను జరిగగలరు. చాల
మంది కర్తవ్యమును మరణాగ్నిములకు ఆహ్వానము లంపబడిన
వి. దీవిరి గూర్చి తెలియగోరువాడు వి. శ్రీకటాచార్యుల వి.పి
వి. ఎల్ గారివేర నాగపట్టణమునకు పోయినరును.

స్థానిక వార్తలు

సీమటపాలు: ఈ నెల 8 వ తేదీ కుక్రవారము నా
డదయమన చెన్నపురలో నీకుటపాలు బలువాడా చేరు
బడును.

చెన్నపురి క్రైస్తవ కళాశాల: ఈ కళాశాల
లోనున్న తపోతశాలకు మాపర్శెంటు గానుండి శ్రమరితు
వరానురంగమున పోతున్న ప్రొఫెసరు-ఎఫ్-డబ్ల్యూ- హెం
డర్సను ఎం.పి. గారికి గాయములు తగిలినవి వార్త వచ్చినది.

తిరువల్లికేసేరి అన్నదాన సమాజము:—
దివానుబహదరు ఎమ్ ఓ. పార్థసారథి యంగారి ధర్మములు
ధర్మకర్త శ్రీజనుంతివంద్యమున 100 మందికిని వంశముల
కుప్పయ్య సెట్టిగా రమావాస్యవాడు 100 మందికిని కీర్తి చేయి
గోపాల నాయుడుగారు బంధువులకొంకి 100 మందికిని
విశ్వనాథరావుగారు పిళ్ళిగిరిగారు 50 మందికిని దేవగాజులు
నాయుడుగారు పత్తి జీవకాంతిగారు 100 మందికిని సాలిశి
టకు, పి. గుబ్బయ్య సెట్టిగారు పత్తిపూర్తి సంద్యమున 200
మందికిని అన్నదానమున సభవారివ్వారా జరిపించిరి.

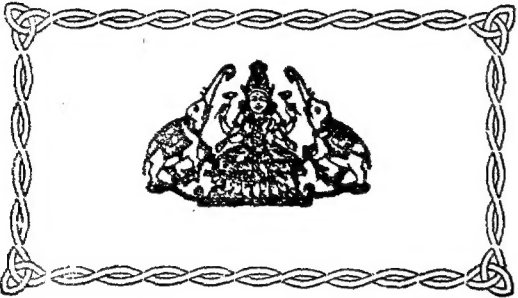
శ్రీకన్నును భక్తజనసంఘము:—ఈ నెల 26 తే.
శనివారమునాడు 26 వ వార్షిక మహోత్సవ మధిక శ్రేణులతో
లక్ష్మీదేవి గుడిపిడిలోనున్న పెంతుల్లో నెల తోటలో జరిగ
బడినది. అనేక భజనసంఘముల వారు వచ్చి భజనము చేసిరి.
దాదనిగిరియను చిదిధ చిదిధితితో వర్ణగీతమునకు శ్రీకృష్ణ
రక్తవాణు మ:వోన్నతముగ ప్రత్యేకముగ నీనుహోత్సవము
తోర గాయత్రపరచి కందరిపురమునందునలెనే బృందావన
మహోత్సవమున గావించిరి. వేలకొలది వీరల కన్న గానము
చేసిరి. బ్రహ్మ సామ్రాజ్యమునకు విజయము కలుగలవెనయు
ను యోధులు త్వరగా విజయముల చేరి యును ప్రత్యేక ప్రార్థన
లొనరింపబడినది.

దేశీయ మహాజనసభ:—29 వ తేదీయ మహాజన స
భావ్యాస సంఘము వారు కన్న సాయంత్రమున మహాజన సభా
మందిరమున కళ్యాణము:ను సమావేశమైరి. దివానుబహదరు
కే.వృష్ణస్వామిగారు కార్యక్షేపముగనుండిరి. ఆయావర్తమున
టీకయొక ఆశీర్వాది గార్లు: సభనాచకే నామోదించబడి
నవి. మొత్త మాదాములు రు 88 54-1-10 లు. వ్యయము
రు 2661-12-8 లిలున 12573-8-7. గోఖలేగారి స్మారకవి
మ్మము:గారి కానికి రు 5000ల నియ్యవలసి:నది. ఆ:వి:సి:ట
మ్మ:గారి నామోదించిరి. కాంగ్రెసు ఆయావర్తము:నుండి స్మార
కవిమ్మము:లకు మాన్యునెకానికి వ్యయము:పరచిరి. కొంద గా
క్షేపి:గా వోట్లుపుచ్చుకొనబడినది. 14వకు ఇత్యరవ్యవసరి
21 ను నియ్యగారనిరి. గోఖలే స్మారకవిమ్మము:లకు రు 5000
లను జి. ముఖ్యసాక్షి:య్యగు స్మారకవిమ్మము:లకు రు 2000
లను ఇచ్చుటకు సభవాడు తీర్మానించిరి

ఆయుర్వేద కళాశాల:— ఆయుర్వేద కళాశా
లార్థములు విద్యార్థుల ఆర్థివై: ప్రకటింపివ శక్తికరము నీ
పరిగ్రహము:లనున చరచియున్నాడు. కాని నా రొక సందే
హము వోడ:గానున్నది. అధికారులకు పంపుకొనియున్న ఆర్థి
విషయముల: వా:గో:చింత గ నువ్రాసి విద్యార్థులకు విశేషము
గా వైద్యవిద్యార్థులకు సహాయము:పరచియు వై:ము:న్నులు
గానరబడుచున్నది. అందలి విషయములు గొప్ప విద్యార్థులు
బ:క:సంపాదకులు ప్రొఫెసరు కలాకాలాధికారులు నుండున
వలసి యున్నట్లు గాంబునున్నది. అట్లు చేయుటకుబడు
కాలము మెయ్యదియో తెలియదు. ఇట్లుండ విద్యార్థుల: మార్పి
కిని కలాకాలాధికారుల: యుత్తరము:నకును పరిష్కరము సహజ
విశోధకు కలసియును నున్నము. ఆ యిట్టి విద్యార్థుల: లంద
యను గలసి పంపుకొనిరా? లేక తొలంగింపబడిన: సల్పిన
విద్యార్థులు మాత్రమే పంపుకొనిరా? కలసియే పంపుకొనినపో
దోవము అందరము:లకు నుమారుగా వర్తింపమా? తీ: యా
రట్లును విద్యార్థుల:యందు మాత్రమే వర్తింపమా? అందరము:
యను వర్తింపియో? ఈ క్రింద సమోహము:చిన విద్యార్థుల:కువిధే
యతగా ప్రకర్తింపబడే వీర కలాకాలము:కి తొలంగింక
బడి? అని ప్రకటింపబడి వీటి వ్యాజ్యము:కి ఒకవేళ ఆయుర్
యందే వర్తింపియో "వీరగా:" ఇత్యాది వ్యాజ్యము: ప్రక
టింపబడు కలాకాలాధికారులు ఇతర విద్యార్థుల:నిండి దోవ
కాని కలసియును మునుములును గోరుచున్నాడు? అర్థి
దోవము:కు ప్రకటించుండే ప్రకటింకరై? ఎప్పు విద్యార్థి
నాడు ఈ ప్రకటనము సందేహము:య్యును వై:ము:న్నది గాన
కలాకాలాధికారులు గాని, తెలిపిన మర:పిన్నుల: గాని నాయా
సంక్షేపము:లకు తగు సమాధానము:ను ప్రతివాదులు:యను నీకు
ప్రార్థింపబడును అని ఒక ఆంధ్రుడు వ్రాయుచున్నాడు

విషయానుక్రమణిక.

ఆరోగ్య విషయములు	3
ఆధునిక విద్య, మాబొంబాయి జాబు	4
స్థానిక వార్తలు, పోర్టు పెంటు జాబ్బు	5
ప్రధాన వ్యాసము	
యధ్యక్షి	6
స్వరాజ్య తత్వము	7
విరోధాసంగ్రామము	
విశేషతంత్రీవార్తలు	8
దేశీయతంత్రీవార్తలు	9
సామాన్య సమాచారము	10
ఇంగ్లీషు తంత్రీవార్తలు	11, 12, 12A, 12B
ప్రకృతిశాస్త్ర విషయములు	13
ఆంధ్రవాణి	14

ఆంధ్రపత్రిక

1916 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 6-వ తేదీ

బుధవారము.

యుద్ధసిద్ధి.

యుద్ధాంశమునుండియును వెనుకకు ముందుకు నూగులాడుచున్న రుమేనియా మిత్రమండలిపక్షమున రంగమునందు ప్రవేశించినది. గత సంవత్సరమునందు బల్గేరియా ప్రవేశమువలన బాల్కన్ రంగమునందు జర్మను పక్షమునకు విజయము గలిగినది. అట్టి విజయము ఈ యేడు మిత్రమండలికి గలుగ గలదు. రుమేనియా యుద్ధమునందు జేరుటకు మూడుకారణములను నిరూపించినది. మొదటిది ట్రాన్సిల్వానియానుండు గల రుమేనియనుల సొరక్షణము. (ఆదేశమునందు 35 లక్షల రుమేనియాజాతివారు గలరు) రెండవది యూరపు ప్రజల సహాయమునకు గారణభూతంబైన సంగ్రామావధిని సంకుచితము చేయుట. మూడవది రుమేనియా రాష్ట్రపు టభీష్టములను సుపాదించుట. మూడవకారణము రుమేనియా యుద్ధమునందు జేరుటకు గల ముఖ్యకారణమని చెప్పవచ్చును. మిత్రమండలిపక్షమున జేరి ఆపక్షపు విజయమునకు దోడ్పడుటవలనను రుమేనియానుండి బెస్సరబియాను ఆఫ్రికానుండి ట్రాన్సిల్వానియాను బడయుటకు రుమేనియాకు వీలు గలదు. రుమేనియా ఈ యాభములు ధ్రువముగ గలుగునని నమ్ముటవలన వర్తమాన విషయదశయందు యుద్ధమునందు జేరినది. కాని కేవలము మిత్రమండలి పక్షముపట్ల గల యభిమాన భావముతో జేరియుండును. రుమేనియా ప్రవేశమువలన మిత్రమండలికి విశేషమైన లాభము గలదు. ఆలాభము సకల రంగములందును నచిరకాలములో వ్యక్తము గాగలదు.

బాల్కన్ రంగము

రుమేనియా రాజ్యమునందు సుశీతలైన 8,00,000 సైనికులు గలరు. ఆదేశము గతించిన రెండు సంవత్సరములందును సంగ్రామ ప్రస్థానమున కవసరములైన యుద్ధసామగ్రిని సముపార్జనముచేసి యుంచినది. సైనికులు సామగ్రిలు గల పక్షమునకు విజయము గలుగుట సహజము.

రుమేనియా సైన్యములు వారు వశపరచుకొనదలచిన ట్రాన్సిల్వానియానుండు యుద్ధముచేయుటకు పక్రమించుట సహజము. రుమేనియా సైన్యములు కాశ్చేథియను కన్యమలకు దక్షిణభాగము నుండి హంగేరియందు ఓర్వోవ్రాయందు ప్రవేశించి నటులు యుద్ధవార్తలవలన తెలియుచున్నది. హంగేరియమును రక్షించుటకై ఆరంగమునందు జర్మనులు ఆఫ్రికాయనులు వివిధరంగములనుండియును సైన్యనివహములను జేర్చవలసియుండును. బాల్కన్ రంగమును రక్షించెడి భారము బల్గేరియనులు తురుష్కులు వహించవలసియుండును. రుష్యనులు రుమేనియానుండి డొబ్రుజ్షయందు ప్రవేశించుచున్నారు. డొబ్రుజ్షనుండి దక్షిణమునందున్న బల్గేరియానుండు ప్రవేశించుదురని నమ్మవలసియున్నది. దక్షిణమునందు సలోనికాయందు మిత్రమండలి సైన్యములు గలవు. ఉత్తరమునుండి రుష్యను సైన్యములు ప్రసరించుచున్నవి. ఉభయ సైన్యముల నడుమను బల్గేరియా సైన్యములకు పరాజయము తప్పక కలుగునని తోచుచున్నది. బాల్కన్ రంగమునందు మిత్రమండలి విజయధ్వజము స్థాపితమైనపుడు శత్రుపక్షమునకు బంధనము సంపూర్ణమగును. జర్మనుల పేరాసలుడుగ గలవు. రుష్యనుల ఆసియాఖండపు ప్రస్థానమువలనను తురుష్కు సైన్యముల గమనాగమనములు నిలిచిపోగలవు. మిత్రమండలి బల్గేరియా ప్రస్థానము విజయమును బొందిన బాల్కన్ రాష్ట్రములందారంభమైన యుద్ధాంకురములు తిరిగి బాల్కన్ రాష్ట్రములందే నశించి పగలవు. స్వల్పకాలమునందే బల్గేరియానుండు మిత్రమండలి సైన్యములు పదిలమై యుద్ధమును జేయుచుండుట సాధ్యమము. శత్రుకాలములోనే గ్రీసు మిత్రమండలి పక్షమున చేరుచిహ్నములు గలవు. గ్రీసు చేరుట వలన బాల్కన్ రంగమునందును మిత్రమండలి విజృంభించును.

తూర్పురంగము

రుమేనియా యుద్ధమునందు జేరుటవలన మిత్రమండలికి తూర్పురంగమునందు మంచిబలము గలిగినది. రుష్యను సైన్యము లింతకు పూర్వమే ఆఫ్రికాయను సైన్యములను పూర్తిగా చెదరగొట్టినవి. దక్షిణదిశయందు రుష్యనులు కాశ్చేథియను పర్వతములందలి జాల్లానిట్టకనుమరుండి హంగేరియందు ప్రవేశించిరి. రుమేనియా సైన్యములు రుష్యను సైన్యములు దక్షిణదిశ నుండి యుచును తరదిశ నుండి యుచును ప్రబలి ట్రాన్సిల్వానియాను నాక్రమించుకొనుట సంభవము. మిత్రమండలి సైన్యములు ట్రాన్సిల్వానియాను నాక్రమించుకొనినపుడు హంగేరియందు దింతవరకే ప్రబలిన యంతఃకలహములు ప్రబలి ఆఫ్రికాయాసామ్రాజ్య విచ్ఛేదము సంభవము గాగలదు. ట్రాన్సిల్వానియాను రక్షించుటకై తూర్పురంగమునందలి యుత్తరభాగమునుండియు ఇటలీరంగము నుండియు జర్మనులు ఆఫ్రికాయనులు సైన్యములను జేర్చుట యవసరము. జూను జలము ఆగస్టు మాసములందు ఆఫ్రికాయనులకు విశేషమైన నష్టము గలిగినదని యుద్ధవార్తలు తెలుపుచున్నవి. గతించిన మూడు మాసములందును నాఫ్రికాయనులు 10,00,000 సైనికులను నష్టపడి రని లెక్కింపబడినది. ఇంత సైన్యము నష్టపడిన తరువాతను నాఫ్రికాయనులు హంగేరిరంగమునందు రుమేనియా రుష్య సైన్యముల నెదుర్కొనుట కెంతపెద్ద సైన్యమును చేర్చగలరో చూడవలసియున్నది. ఆఫ్రికాయా రాజ్యమున కింకను పెద్ద సైన్యమును జేర్చగల సాధనములుండవచ్చును. ఆఫ్రికాయా చేర్చగల సైన్యములు రుమేనియా సైన్యములు వారు వశపరచుకొనదలచిన బలమును గలిగియుండునని నమ్ముటకు వీలులేదు. హంగేరియందు ఆఫ్రికాయనులను రక్షించుటకై తూర్పురంగమునందలి ఉత్తరభాగమునుండియును పడమటిరంగమునుండియును జర్మనులు వారి సైన్యములను హంగేరియందు జేర్చవలసి యుండును. జర్మను సైన్యములు పడమటిరంగమునుండి తూర్పురంగమునకు 9 భాగములు పంపబడినటులు తెలియుచున్నది. ఉత్తరముఖమునందు రుష్యనులకు జర్మనుల యొత్తిడి తగ్గుటవలనను కోవెలుప్రాంతమునందును రుష్యనుల పురోగమము సులభ సాధ్యము గాగలదు. కోవెలునకు ఈశాన్య దిశయందు రుష్యనులు జర్మనుల నోడించినటులు తెలియుచున్నది.

పశ్చిమరంగము

జర్మనుల సైన్యములలో విశేష భాగము పడమటిరంగమునందు గలదు. సేనాధ్యక్షుడు జోఫరు పడమటిరంగమునందు 36 భాగములును తూర్పురంగమునందు 16 భాగములును జర్మను సైన్యములు గలవని తెలిసియుండెను. ఈరంగమునందు మిత్రమండలిబలము జర్మనులబలమును మించియున్నది. ఏముఖమునుండి సైన్యములను మరలించినను మిత్రమండలి సైన్యములు వారిముఖమును భేదించు ననుభయము సంపూర్ణముగ గలిగిన దనుటకు సూచనలు గలవు. వర్షనుముట్టడి యారంభమై ఆరు మాసములు గడచినను క్రొత్త సైన్యములను జేర్చి వర్షనును స్వాధీనము చేసికొనుట జర్మనులకు సాధ్యము గాలేదు. పరాసులు జర్మనులను వర్షను ప్రాంతమునందు పూరివరకు వెనుకకు నెట్టిరి. సోమునదీ ముఖమునం దాంగ్లేయులు క్రమక్రమముగ జర్మనులను వెనుకకు నెట్టుచున్నారు. ముందునకుపోయిన స్థలములనుండి ఆంగ్ల సైన్యములు వెనుకకు మరలలేదు. కొన్ని సురక్షితములైన వనప్రదేశములను ఆంగ్లేయులు వశపరచుకొనిరి. పడమటిరంగమునందు జలైనుండి 43,000 జర్మను ఖైదీలు పట్టువడిరి. ఆఫ్ఘానిస్థానుండి ఆఫ్ఘాని వరకును నాంగ్లేయులు జర్మనుల ముఖమును వారు పాలుమాలినచోటను భేదించుటకు సిద్ధముగ నున్నారు. జర్మనులకు గుక్క తిప్పకొనుటకు వీలులేక నున్నది. ఈరంగమునుండి హంగేరిరంగమునకు 9 సైన్యభాగములను పంపినను నింతకంటె నధికమైన సైన్యములను పంపుటకు జర్మనుల కవకాశములు గలవని నమ్ముటకు వీలులేదు.

ఇటలీ ఆసియా రంగములు.

ఇటలీ సైన్యములు గొరిజియాను నాక్రమించుకొనుటవలన వారి సైన్యములస్థితి సురక్షితమై పురోగమమునకు మార్గమేర్పడినది. ఇటలీ సైన్యములు గొరిజియాకు తూర్పునగల టిఫ్రాలి ప్రాంతమునం దాఫ్రికాయనుల నోడించినటులు తెలియుచున్నది. ఇటలీ సైన్యములు ట్రిస్టుకు 34 మైళ్లదూరమున నున్నవి. ఈ ప్రాంతమునకు క్రొత్త సైన్యములను బాపుటకు ఆఫ్రికాయనులకు సాధనములు గలవని తోచదు. రుష్యనులు తురుష్కులను శ్రమముగ నోడించి వారి యూరపు సైన్యములకును నాసియా సైన్యములకును సంబంధములను నిలుపుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. రుష్య సైన్యములు బాల్కన్ రంగమునందు జేరుటవలనను తురుష్కులకు శేషించిన యూరపు తుర్కిని రక్షించుకొనుట యవసరముగ గలదు. తురుష్కుల ఈజిప్టు విజయ ప్రయత్నములు నిష్ఫలములైనవి. రుష్య సైన్యములు హృదయశల్యమునలె బల్గేరియానుండు స్థాపితమైనపుడు తురుష్కుల ఆసియా ప్రస్థానము శిథిలము కాగలదు.

మిత్రమండలి విజయచిహ్నములు

విజయమునకు సైన్యములు సామగ్రిలు సంపదలు సాధనము లని యుద్ధతంత్రజ్ఞులు యుద్ధారంభమునుండియును ఘోషించుచున్నారు. సంపదలు మిత్రమండలి కధికముగ గలవనుట నిర్వివాదాంశము. లోకమునందు భాగ్యవంతములైన దేశములందు ఇంగ్లాండు ప్రాన్సు ప్రధానదేశములు. సైన్యబలము సామగ్రి బలము మిత్రమండలి కధికముగ గలదని గతించిన మూడుమాసముల యుద్ధమువలనను విశదమైనది. రుమేనియా యుద్ధమునందు చేరుటవలన మిత్రమండలి సైన్యబలము హెచ్చినది. జర్మనులు రక్షింపవలసిన ముఖము పెరిగినది. మిత్రమండలి యవలంబించిన ఏకకాల సంయుక్తావస్కాందనము వలనను జర్మనులకు వివిధముఖములను రక్షించుట దుస్సరమైనది. ఇన్నిముఖములను రక్షించుటకు జర్మనులకు సామగ్రిలు చాలియున్నను సైన్యములు చాలవని విశదమైనది. జర్మనుచక్రవర్తికి గలిగిన తత్తరపాటు సైన్యమంత్రాంగ నాయకత్వమునుండి ఫాల్కెన్హాయగారిని తొలగించుట వలనను హిండ్సెన్బర్గును నియమించుటవలనను విశదమగుచున్నది. జర్మనుల యందును విజయవిశ్వాసముపోయినదని జర్మనుదేశస్థుడైన హార్డెనుగారు జుకొంపు పత్రికయందు ప్రచురించిన వ్యాసము వలన విశదమగుచున్నది. గ్రీష్మకాలము ముగియకపూర్వమే మిత్రమండలి యొత్తిడి శత్రుకోటిపై సంపూర్ణముగ వినియోగపడిన యుద్ధము శీఘ్రముగ ముగియుటయును సంభవము. యుద్ధకాలము విస్తరణము మిత్రమండలి విజయమున కనుకూలమనియును శత్రుకోటికి ప్రతికూలమనియు యుద్ధతంత్రజ్ఞులు చేసిన సిద్ధాంతము ధ్రువమగుచున్నది. యుద్ధమునందు రుమేనియా ప్రవేశము సమయానుకూలము. విజయమునకు మార్గము. విజయస్థానము దూరస్థమైనను దురారాధ్యమైనను మిత్రమండలి ప్రజలఘ్నముల సైన్యముల శౌర్యసాహసములు గమ్యస్థానమును క్రమమముగ జేర్చగలవు.

స్వజర్యాత్మ్యము

VII

శ్రీ. విద్యావిజయసంపత్నే బ్రాహ్మణే గవి హస్తిన,

శునివై కశ్యపాకేచ పండితాస్సుపదర్శినః గీ. గి. ౧౮.

“ఒక ధర్మత్వము మాత్రమే సర్వప్రపంచమును శాసించుచున్నది. ఆత్మత్వము అభివృద్ధిత్వము.” అని మాజ్ని వ్రాసియుండెను. ప్రపంచమునందలి చరాచరములు అనవరతము అభ్యుదయము నాశించుచున్నవి. జీవజాలములకు బాహ్యభ్యంతర సాధనము లభివృద్ధికై పరికల్పితములు. మానవులకు దక్షేంద్రియములు అంతఃకరణ చతుష్టయము వికాసమునకై పరికల్పితములు. సంపదలు ధర్మసూత్రములు రాజ్యాంగములు సంఘనిర్మాణములు మతవ్యవస్థలు మానవుల యభ్యుదయమునకై పరికల్పితములు. మానవాభ్యుదయమునకై పరికల్పితములైన సకల వ్యవస్థలు మానవసంఘవికాసమునకై వినియోగపడి సంపూర్ణమానవధర్మవికాసము సువ్యక్తమగుట స్పష్టికి పరిణామము. ఈ పరిణామ ప్రాప్తికై ఇంతవఱకు లోకమునందనంతములైన పరివర్తనములు మతములు పుట్టినవి. ధర్మములు ప్రబలినవి. సామ్రాజ్యము లుద్భవించినవి. యంత్రోపకరణములు ఏర్పడినవి. మహాసంగ్రామములు తలపడినవి. ప్రళయములు సంభవించినవి. మహాలయవశమైన మానవసంఘము పునరుద్భూతమై క్రమవికాసమును బొందుచున్నది. గతము

వర్తమానమునందును వర్తమానము ఆగతమునందును ప్రక్షిప్తమై లోకము క్రమవికాసమును బొందుచున్నది. సంఘవికాసమునకు ప్రకృతి పరిస్థితుల ననుసరించి భిన్న దేశములందును భిన్న కాలములందును భిన్నధర్మములు సాధనము లగుచున్నవి. ఒక సంఘము ఒకయుగమునందు సంపదలవలన వికాసమును బొందుచున్నది. వేరొకయుగమునందు మతధర్మమువలన వికసించుచున్నది. మరొకయుగమునందు రాజ్యాంగబలమువలన వికసించుచున్నది. కారణ మేదియైనను సకల సంస్థాపనలకును ఫలము మానవధర్మవికాసము. మానవధర్మవికాసమునకు సంఘసంస్కారమునకు సదృశములైన బాహ్యకారణములును నభ్యంతరకారణములును నుపయుక్తము లగుచున్నవి.

ప్రకృతిసంపదలు గల భరతఖండమునందు మానవధర్మవికాసమున కభ్యంతర కారణములు సాధనము లను సిద్ధాంతము ప్రబలినది. ఆధ్యాత్మికపరిజ్ఞానమే మానవధర్మవికాసమునకు సాధన మను నమ్మకము పరిపాటి యైనది. ఇహలోక సుఖములయందు విరాగభావము కుడిరినది.

ప్రజలకు సంతుష్ట స్వభావ మలపడినది. కర్మపరాజ్ఞుభిర్వ మేర్పడినది. ప్రజల ననిర్వచనీయమైన సమ్మోహ మావరించినది. ఉత్తమ కులజలం దాధ్యాత్మికపరిజ్ఞానము ప్రబలియున్నను జనసామాన్యమునందు నిద్రావ్యామోహములు ప్రబలముగ పాదుకొనినవి. నిద్రావ్యామోహవశులైన ప్రజల ప్రబోధమునకు మహత్తరమైన యుత్తేజన మవసరమైనది. ప్రజాప్రబోధమున కవసరమైన యుత్తేజనము బ్రిటీషు పరిపాలనమువలన గలిగినది.

ప్రకృతిసంపదలు స్వల్పముగనున్న పాశ్చాత్య దేశములందు మానవధర్మవికాసమునకు బాహ్యకారణములు సాధనము లను సిద్ధాంతము ప్రబలినది. ఆధిభౌతికపరిజ్ఞానము మానవసంఘ వికాసమునకు సాధన మనునమ్మకము పరిపాటియైనది. ఇహలోక సుఖమునందత్యంతమైన ఆసక్తి హెచ్చినది. పండితులు భౌతికప్రపంచవశీకరణమునకై వారి విజ్ఞానమును వినియోగించిరి. భోగపదార్థ నిర్మాణమున కవసరములైన యంత్రాద్యుపకరణములను నిర్మించిరి. ప్రజలయందద్భుతమైన తృప్తి గలిగినది. పాశ్చాత్యదేశములందు చిత్రవిచిత్రములైన వస్తుజాలములు నిర్మితములైనవి. నిర్మితములైన వస్తువుల విక్రయమునకు పణ్యస్థానము లవసరము లైనవి. పాశ్చాత్యవ్యాపారమున కొకపణ్యస్థానమైన హిందూ దేశమునందు ప్రాచీప్రతీచులకు సంయోగము గలిగినది. మానవధర్మవికాసమున కవసరమైన బాహ్యభ్యంతర సాధనములకు సమావేశ మేర్పడినది. ఆధ్యాత్మికసిద్ధాంతమునకు ను నాధిభౌతిక సిద్ధాంతమునకును సాహచర్యము గలిగినది. ప్రాచీప్రతీచులకు భరతఖండమునందు వ్యాపారమువలన గలిగిన సాహచర్యము బ్రిటీషు పరిపాలనమువలన స్థిరపడినది. వ్యాపారసంజాతమైన సాహచర్యము సకలవ్యవస్థలకును వ్యాపించినది. హైందవులకు యూ.పి.మ.చ.లతో సంఘ. వ్యవస్థలయందును మతధర్మ నిష్ఠాయంబులందును ధనాన్వనవిధానములందును పరిపాలనక్రమములందును సాహచర్యము గలిగినది. పాశ్చాత్యవిజ్ఞానము విద్యాలయములద్వారా హైందవ విద్యార్థుల నావహించినది. పాశ్చాత్యవిజ్ఞానమువలన పాశ్చాత్యాదర్శములు మూలమూలములను ప్రవేశించినవి. విద్యార్థులయందే కాకను ప్రజలయందును మహత్తరమైన ప్రబోధమును గలిగించినది. ప్రబోధమువలన దేశమునందంతటను ప్రచలన మేర్పడినది.

బ్రిటీషు పరిపాలనము హిందూదేశమునందుద్బంధమైన ప్రచలనమును గలిగించినది. ఇంతటి మహత్తరమైన ప్రచలనమిదేశమునందంతవఱకే యుగమునందును గలిగియుండలేదు. ప్రజాసౌఖ్యమునకై హిందూయుగమునందు అశోకచక్రవర్తియును మహమ్మదీయ యుగమునందు అక్బరు చక్రవర్తియును నిరంతరము శ్రద్ధను వహించిన విధము సుప్రసిద్ధము. ఆ చక్రవర్తుల పరిపాలనములు ప్రజాసౌఖ్యమునకై వినియోగపడినవిగాని ప్రజాప్రబోధమునకై విశేషముగ వినియోగపడలేదు. ఆ చక్రవర్తులతో వారి సత్పరిపాలన విధానములును చంతము నొందినవి. ఆ కాలములందు పరిపాలనము పరిపాలకాధీనమునందుండెనుగాని నియమాధీనమునందుండలేదు. పరిపాలకులతో పరిపాలనాసౌకర్యములును నశించినవి. ఆ యుగములందు పరిపాలనా నియమనిర్ణయమును దుస్యాధ్యమై యుండును. వర్తమానయుగమునందువలె దేశమునందు గమనాగమనములకు సులభసాధనములు లేవు. కేంద్రాధికారమునకును స్థానికాధికారమునకును సంబంధము దృఢపాళబద్ధము గాదు. ప్రజాతంత్రపాలనము ప్రబలియుండలేదు. దేశమునందంతటను శాంతిస్థాపనము సాధ్యమై యుండదు. బ్రిటీషుపరిపాలనము భరతఖండమునందు నూతనయుగమును స్థాపించినది. భిన్నమతములకు సమావేశము గలిగింది. హైందవు లనే కులు క్రైస్తవు లైరి. సంఘము న్యాయతోషద్రవమునుండి కాపాడుటకై నూతనమతములు వెలసినవి. బ్రహ్మసమాజము బ్రహ్మజ్ఞానసమాజము ఆర్యసమాజము క్రైస్తవమతమును ప్రతిఘటించుట కుపక్రమించినవి. మతాంతరులకు ప్రవేశము లేని హిందూమతమునందు దార్శనామాజకులు మతాంతరులను జేర్చుట కుపక్రమించిరి. భిన్నమతములకు కులములకు సాహచర్యము గలిగింది. హిందువులకు క్రైస్తవులకు మహమ్మదీయులకు ద్విజులకు పంచములకు సమావేశ మేర్పడినది. సర్వసమదర్శనత్వమును బోధించెడి ప్రాచీనగీతోక దేశము వర్తమానయుగమునందు సాధ్యమైనది. దేశక్షేమమునకు భారతజాతీయ వికాస మవసరమనునమ్మకము స్థిరపడినది. పాశ్చాత్యసంస్కరమువలన ప్రజలయందు ధనకాంక్ష గలిగింది. భోగాభిలాష ప్రబలినది. క్షానోపార్జనాభిలాష వ్యాపించినది. స్వాతంత్ర్యప్రియత్వము స్థిరపడినది. మహత్తరమైన సర్వతోముఖమైన ప్రబోధము భారతీయులకు ప్రత్యభిజ్ఞానము నుపదేశించినది. భారతీయులయందు మదయించిన ప్రత్యభిజ్ఞానము స్వదేశమునందును స్వభాషయందును స్వధర్మమునందును స్వజాతియందును నభిమానమును గలిగించుటకు దోడ్పడినది. స్వదేశోద్ధరణము స్వభాషాభ్యుదయము స్వధర్మరక్షణము స్వజాతి వికాసము స్వరాజ్యమునకు ఫలము. స్వధర్మ స్వదేశ స్వజాతి స్వభాషా వికాసము మానవధర్మ వికాసమునకు ప్రతికూలమైనపుడు వర్తమాన మహాసంగ్రామమునకు గారణమైన జర్మనుల మహాగ్రహమువలనది హేయము గాగలదు. బ్రిటీషు పరిపాలనమువలన గలిగిన ప్రత్యభిజ్ఞానము భారతీయవికాసమునకును బ్రిటీషుసామ్రాజ్య వికాసమునకును మానవధర్మవికాసమునకు ననుకూలమగు దీక్షిని వర్ణింపటయే స్వరాజ్య ప్రదానమునందు గలుగగల ఫలము.

రంగూను, నవంబరు 4 — వ్యాసరావుకు కళాభిదైర్ఘ్యము గల గొంతకాలమునుండి విన్నవారి కుద్యోగమును విడుదలచేయునట్లు విద్యాకళాభిదైర్ఘ్యముగారితో ఉత్తరప్రభుత్వములకు జరుపుచుండిరి. బర్మా విద్యాసంఘమువారు తమ యభిప్రాయమును వ్యక్తము చేయుటకు వారు యనుమతితో పాఠశాలల ఇన్స్పెక్టరుల ప్రతి ఆఫీసునుంచి విన్నవారి నియమించు విషయమును పరిశీలించు కమిషనుని చేప్పిరి.

అధివివేకములలోనికి గొంతుదేశపు కూటీలబలంపు విషయమును కూటీ కాంక్షాక్షయమును కొన్ని ఆశ్వామిహుక్రములందును, అధివివేకములలో కూటీలు తిరు మాకిమునును జూలికిని విరుద్ధములై యాన్న కాంక్షయులగు కేముచుటయును దన మోచాన మాళ్య గారు మాచించి

THE GREAT WAR.

Graphic Story of Zeppelin's Destruction.

GREECE ACCEPTS ALLIES' DEMANDS.

Somme Battle Continues Violently.

[Reuter's Agency.]

Air Raids.

Destroyer of the Zeppelin.

Awarded the V. C.

LONDON, September 5.

Lieutenant. W. L. Robinson, Worcesters, attached to the Royal Flying Corps who brought down the Zeppelin on the 3rd inst. has been awarded the Victoria Cross. He attacked the Zeppelin in most dangerous and difficult circumstances and was flying for over two hours. Previously he had attacked another airship.

LONDON'S UNFORGETTABLE EXPERIENCE.

Graphic Story of Zeppelin's Destruction. Extraordinary Scenes.

LONDON, September 5.

London's experience last night was unforgettable, though it was all over in twenty minutes. The approach of the raiders was heralded by the methodical searching of the sky by searchlights and then a distant boom as of thunder. The solitary raider was shortly afterwards picked up, and this was followed by an outburst of guns far and near, and the Zeppelin dashed to the shelter of the nearest cloud. In a few moments there came a dramatic climax. The whole of London seemed bathed in the light as of a brilliant five second sunset. Every steeple, chimney, and telegraph pole stood out clearly for a moment. Then came the inky darkness.

An eyewitness, who was in the immediate vicinity, gives a graphic account of the destruction of the Zeppelin. The airship dropped nose forward, and there was an appalling crash. The heat was tremendous after the gas flared up, and the wreckage burned for half an hour amid a continuous popping of machinegun cartridges. Bystanders were deluged in the wreckage and water.

It is stated that when search was made for the bodies the first was discovered lying beside a jammed machinegun. A piece of gold lace clinging to the ghastly rolled piece of human flesh represented the remains of the commander. All pieces of bodies, heads, trunks and limbs were carefully collected and heaped in the corner of a field and covered with tarpaulin.

Extraordinary scenes were witnessed at King's Cross and other stations in the afternoon when thousands besieged trains going to Enfield, and many were left behind. The roads leading northwards presented an unwonted spectacle of vehicles in procession a mile long, but there was little to be seen, as most of the wreckage had previously been removed. The photographs show that heavy parts of the machinery had to be dug out of the ground. The flare was seen for forty miles.

Sea Warfare.

10 Steamers Sunk.

LONDON, September 5.

The following steamers have been sunk:—British "Swift Wings" "Kelvinia" "Duart" "Mascotte" "Strath" "Allan"; Danish:—"Farmatyr"; Dutch, "Zearend"; Norwegian "Gotthard" and "Setesdale".

British Front.

Heavy Fighting Continues.

LONDON, September 5.

The British communique says:—North of Falfemont Farm we gained ground and heavy fighting continues in this portion of line. Enemy counter-attacks newly won position northwest of Mouquet Farm but was easily repulsed. There is nothing further to report beyond heavy artillery actions between Ancre and Somme.

French Front.

LONDON, September 5.

PARIS.—The Communique says:—The battle on the Somme continued violently throughout the day with further advances. Fierce German counter-attacks against Combles were smashed with heavy losses to the enemy. The French south of the Somme rushed the enemy front over twenty kilometres between Barleux and Chaulnes also four kilometres near Chilly which was carried 3700 prisoners were captured. We made big progress east of the Forest outflanking hospital and farm and occupying the height west of Marrieres wood. To-day's captures included a dozen machineguns south of the Somme. French attacks were splendidly supported by artillery. The French captured German first line trench. On Barleux Deneecourt front and established themselves on the outskirts of the village of Berny. The village of Bayecourt was captured after a brilliant assault. Success in Chilly District gave the French possession of several strongly fortified lines. The French progressed east of Fleury. Fierce German attack gained a momentary footing in Chenois but the Germans were immediately driven out.

Italian Front.

Italian Communique.

LONDON, September 5.

ROME.—It is officially announced that a powerful double enemy attack against Cauriol was arrested by

Alpini who counter-attacked with bayonets and dispersed the enemy with heavy loss. We made successful raids on the right bank of Vojussa in Albania.

Great Britain.

Obituary.

LONDON, September 5.

The death is announced of Colonel Duncan Campbell M. P. and of Colonel Dupaty Declain well-known in connection with the Dreyfus Case.

Greece.

Greece Accepts Allies Demands.

LONDON, September 5.

ATHENS.—Greece has accepted the Entente's demands in their entirety. The control of Postal and Telegraphic communications begins on the 3rd instant.

AFRICA.

We continue to pursue the main German forces south of Mrogoro. The main body of General Smuts is near Matombo on the eastern slopes of Uluguru mountains. Smaller forces are pushing southwards through hills whilst westward our mounted troops are pressing southwards to Fords over Ruaka river in co-operation with a detachment of General Vandevanter's second division which has reached Kikumi. General Morthey has reached Neuringa and is proceeding to Mahenge whither all remaining German forces are endeavouring to retreat.

INDIAN TELEGRAMS.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Bombay.

Plague in Poona.

POONA, September 5.

Plague appears to be making steady headway in Poona ever since the season began. There were 9 cases, of which six proved fatal in July. 23 cases in August of which 15 ended fatally, while up to date in September there have already occurred 25 cases and 14 deaths. Mrs. Beedham, wife of Mr. Beedham, Patiala trainer, died of plague this morning. Mrs. Hoyt, wife of Mr. Hoyt, another trainer, is under treatment at the General Plague Hospital. These are the only European cases reported to date.

Bombay Quadrangular Cricket.

BOMBAY, September 5.

In the Quadrangular Cricket Tournament to-day the Mahomedan eleven with last night's 58 to their credit and eight wickets in hand sent in Usuf Beg and Aziz overnights not out to face the Parsi attack. The game proved a disappointing one the side being all out in one hour and fifteen minutes time for a totalscore of 113. Thier was nothing noteworthy although much was expected from the Moslem eleven except the brilliant batting displayed by Usuf Beg who punished the bowlers as he pleased hitting seven boundaries in his 58.

United Provinces.

Municipal Councillors Resign Seats.

ALLAHABAD, September 5.

All the six Hindu elected members of the Moradabad Municipal Board including the senior Vice Chairman handed over resignations of their seats on the Board to the Chairman on Monday. Five of them have resigned as a protest against the Jahangirabad Amendment and the sixth has not assigned any reasons.

Ajodhya Raj Case.

ALLAHABAD, September 5.

The hearing of the Ajodhya Raj case before Rai Bahadur Babu Jagat Narain Additional Judge, Fyzabad, which commenced in November last was concluded this week. Mr. Saroda Charan Mitter of Calcutta appeared for the claimant to Ajodhya Raj and Messrs. Wallach Durga Charan Bannerjee and Lalit Mohan Bannerjee appeared for defendants. It is expected that judgment will be delivered when the court reopens after Dasara Holidays.

BRIEF TELEGRAMS.

The opium sale to-day at Calcutta realized 24½ lakhs against 25½ lakhs last month.

The Reform Committee of the Moslem League and Indian Congress Committee will meet in Calcutta on the 30th instant, to discuss matters relating to the reform scheme.

Latest Telegrams.

Further Details.

LONDON, September 5.

LATER.—Lieutenant Robinson was scouting when searchlights revealed the Zeppelin. He followed the invader for twenty miles and then signalled to anti-aircraft guns to cease fire. Guns stopped within half minute whereupon the intrepid airman accomplished his glorious exploit. The hero narrowly escaped the flaming debris. Lieut Robinson is twentyone years old and was born at Pollibetta, India.

Mr Balfour on the Strength of the Navy.

LONDON, September 6.

Speaking at Glasgow Mr. Balfour said that since the outbreak of the war the fleet had increased absolutely in numbers, power and efficiency and to the best of his belief compared with our opponents capital ships had increased relatively. We were much stronger in capital ships. Cruisers and Destroyers than we had been before the war.

LONDON, September 5.

It is officially announced that an important part of one of the Zeppelins which made raid on the 3rd inst. has been picked up in the Eastern countries. This airship undoubtedly suffered heavily from gunfire. The airship which was felled near London was also heavily and accurately fired on but it has been established beyond doubt that the main factor in its destruction was Lieut Robinson's aeroplane which attacked it with the utmost gallantry and judgment and brought it down.

PARIS.—This afternoon's communique says:—Strong enemy counter-attacks between Combles and Le Foret have been repulsed with heavy losses by artillery and machinegun fire. German attacks east of Bellay Belloy—En—Santerre have been repulsed. Bad weather has hampered operations on the Somme. We are organizing our new positions. We have taken hundred prisoners east of Belloyensnaterre and fifty between Fleury and Lechenois. Enemy attack South-East of Thianmont war has been completely repulsed.

The Communique from Salonika says that there has been intermittent cannonade on the whole front. There has been no infantry fighting.

The Russian Communique says:—In the direction of Vladimir Volynski between August 31st and September 2nd we captured 115 officers and 4514 men and a quantity of guns. Our advance in the Carpathians continues and several more heights have been taken. The first encounter with the Bulgarians occurred in Dobrudja on the 4th inst. when enemy were sabred.

This afternoon's communique from General Haig says:—We advanced to 1500 yards east of Guillemont. We have obtained footing in the Leuze Wood. Enemy's defence on thousand yards front in the vicinity of Falfemont has been captured.

To yesterday evening our prisoners exceeded thousand. Fighting at Ginchy continues. During Sunday hostile aircraft showed great activity and fighting in air was continuous. Enemy aircraft was forced to remain miles in rear of the enemy lines and entirely failed to interrupt the work of our machines. On two separate occasions our machines fired on troops. Three hostile machines were brought down seemingly wrecked and many others were driven down damaged. One of our machines destroyed kiteballoon: two of our aeroplanes are missing. The British official message from Salonika says that nothing important has occurred.

OOTACAMUND, September 5.

Mr. F. R. Hemingway is granted privilege leave for six weeks on relief by Mr. H. T. Reilly, who is appointed to act as Collector and District Magistrate, Tinnevely.

Bombay Share Market.

BOMBAY, September 5.

There was violent fluctuations in the market to-day and the rates were unsettled. Centrals closed at Rs. 2545. Colaba Land mill shares were unchanged at Rs. 1450. Crescents touching Rs. 220 closed at Rs. 212½ and Currimbhoy advanced to Rs. 425 but closed at Rs. 417½. Davids declined to Rs. 630. Fazulbhoy touched Rs. 780 but closed at Rs. 755. Indore Malwas were firm at Rs. 500. Indian Bleaching improved to Rs. 240 but closed at Rs. 235. Keshinor were firm at Rs. 790 and Machowjis at Rs. 1660. New Great were neglected at Rs. 195. Phoenix were neglected at Rs. 220. Standards declined to Rs. 1760 and Swadeshis were steady at Rs. 1940. In Bank shares the Bank of Bombay declined to Rs. 1565 and Bank of India to Rs. 73. In miscellaneous shares Bombay Burmahs were firm at Rs. 1200. Tata Iron and Steel ordinary declined to Rs. 327½ deferred were steady at Rs. 1440. Tramways were in demand at Rs. 340. 3½ per cent Government paper stood at Rs. 75 and 4 per cent at Rs. 97½. 4 per cent conversion loan ex-warrant at Rs. 91 and warrant at Rs. 11.

Weather Report.

SIMLA, September 4.

The monsoon continues extremely weak, but there are indications of its revival in the Peninsula and South Burma. Rainfall has been nearly general in Orissa, Konkan, Bombay Deccan and Malabar and local in Lower Burma, Assam, Bengal, Upper Sind, Central India west, Mysore and Madras Deccan. A few falls also have occurred in Upper Burma and Central Provinces.

Principal amounts are:—Moulmein 2 inches, Rangoon and Jalpaiguri 1½, Darjeeling 2, Bhasore and Falsa Point 1, Jacobabad 1, Nagpur, Ratnagiri, Malegaon, Ahmednagar and Poona 1, Karwar 4, Bijapur 2 and Cochin and Mercara 1½.

FORECAST:—Increase of rain in the southeast of the Peninsula.

The Viceroy's Council. HIS EXCELLENCY'S SPEECH.

Questions and Answers.

MR. SETALWAD'S BILL.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENT.)

(By Wire.)

SIMLA, September 5.

The first meeting of the autumn session of the Imperial Legislative Council was held this morning in the Council Chamber in the Viceregal Lodge. His Excellency the Viceroy presiding. There was a very large number of visitors, among whom were H. E. Lady Chelmsford, Lady Errington, Sir Harcourt Butler, Sir George Roeskeppel, Sir William Vincent, Rajah Sir and Rani Lady Harnam Singh, Mr. S. R. Das, and the Hon'ble Sardar Gijjan Singh. There was a good attendance of members, and among absentees were Sir Ibrahim Rahimtullah, Mr. D. E. Watcha, Nawab Ali Chaudhuri and Rajah of Muhamudabad.

After the members had taken the prescribed oath of allegiance the Hon'ble Sir Reginald Craddock laid on the table a statement showing by provinces the total strength and cost of the Criminal Investigation Department for each of the years 1904-05, 1911-12, 1912-13 and 1913-14, which was promised in reply to a question asked by the Hon'ble Khan Bahadur Mir Asad Ali Khan on the 31st March 1916.

INTERPELLATIONS.

At to-day's meeting of the Imperial Legislative Council Sir George Barnes replying to Mr. M. B. Dadabhai's question re the appointment of Boards of scientists for the development of Indian industries said: The Government of India believe that the industrial development of Germany has been due in part to the researches by scientists employed by the owners of German industries establishments. So far as they are aware, those scientists were in all cases paid by the owners of the industries concerned and not by the State. They have no information with regard to the institution of boards of scientists such as are suggested in the first part of the question. With reference to the second part of the question, the Government of India propose to await the report of the Indian Industrial Commission.

Replying to the Hon'ble Mr. M. B. Dadabhai's question re the Government of India Amendment Bill, the Hon'ble Member said: The Government of India were consulted in regard to the provisions of the Government of India (Amendment) Bill which has now been passed by Parliament. It is not intended to lay on the table the correspondence which passed on the subject between the Government of India and the Secretary of State in Council.

H. E. THE VICEROY'S SPEECH.

The following is H. E. the Viceroy's speech at the Imperial Council meeting to-day:

I regard it as a privilege to be able to welcome here to-day the third Imperial Legislative Council since the reform of the Council under Lord Minto. I, as a new Viceroy, meet a new Council, and I have every hope and confidence that in the days before us we shall work together for the good of India in a spirit of co-operation and good will. For my part I can assure you that it is my earnest desire to maintain unimpaired those harmonious relations which have always existed between the Council and my predecessors, and I lay great store on enlisting your help and I am emboldened to believe that the help will always be forthcoming.

In welcoming you to-day I should like to refer to the absence of one who has long assisted in your debates, being, I am informed, the most senior member of the Council. I refer to Sir Gangadhar Chitnavis, who has sat in this Council for a period of about 12½ years. We shall all, I am sure, regret that he has felt unable to embark on a further term of office amongst us.

Army's Representative in Council.

Under the present constitution of our Council the number of nominated seats which I can dispose of by nomination is very small, and the exercise of this power has given me much anxious thought and consideration. I have weighed with the utmost care the claims and needs of the important communities and classes who can only be provided for by this method. There seems to me, however, to be one class which at this juncture has pre-eminence to furnish a representative to this Council. Its great needs in the battlefields of the Empire, its loyalty under circumstances often of great strain, and its patience under climate and other hardships have earned a right to our gratitude and affection. I refer to the sword arm of our Indian Empire, His Majesty's Indian Forces. It was, therefore, a great pleasure to me to be able to find a representative of the army whom I could nominate to this Council in the person of that gallant soldier and distinguished officer Subadar-Major and Honorary Captain Ajab Khan, Sardar Bahadur, I. O. M., who has taken his seat here for the first time to-day. I need hardly say that it is with great regret that I find myself, in consequence of this nomination, unable to secure representation of this Council of other communities. It is a question for consideration, I think, whether the Viceroy's powers of nomination should not be further enlarged.

ORDINANCES DEALING WITH ENEMY TRADE.

I should now like to give a resume of the more salient features of interest since the last meeting of the Council. I have on two occasions exercised the powers conferred on me by Section 72 of the Government of India Act 1915 and by Ordinance. Both of these ordinances deal with urgent situations created by the war. The first, the Import and Export of Goods Ordinance of 1916 confers very wide but necessary power to check the machinations of our enemies in respect more particularly of their endeavours to trade through neutral countries. The second, the Enemy Trading Ordinance, 1916 amplifies our control of trading

in this country by the subjects of the enemy countries, whether directly or by more subtle means, and confers upon us powers which, I hope, will enable us to eradicate the taint of German and Austrian influence in the commerce of this country. Both measures are in pursuance of the general policy laid down by the Imperial Government, which emphasises the fixed determination of all our dominions not to allow the re-establishment, after this terrible war, of the dominating influence which our enemies have so astutely achieved for themselves in many parts of our commercial world. As you are aware, ordinances of this kind are limited in duration, and we are asking you at the very earliest opportunity to confirm my action by embodying as Acts of this Council the emergency measures taken in the period intervening between the last and the present session.

OTHER LEGISLATION.

As to the other legislation that will be presented for your consideration, it will be of the usual type dealt with in our September sessions. Such of it as we shall ask you to pass into law is, in our opinion, non-controversial and unimportant in character, and in so far as we deal with more important measures we are taking the opportunity afforded us by this session of advancing them a stage postponing their consideration for our fuller session at Delhi in the cold weather.

I turn now to discuss briefly the proposals for legislation which, for one reason or another, cannot be undertaken immediately, but with which progress has been made since this Council last met. As you are aware, it was decided to postpone further consideration in the Council of the Criminal Procedure Code Amendment Bill which was introduced in March 1914, until after the war, but, following the precedent taken with success in the case of the Bill for the revision of the Civil Procedure Code in 1907, and in order that the matter may be ripe for your consideration when the time arrives I have decided to appoint a small Committee to settle definitely the shape in which the measure will eventually be brought before this Council. The Committee, on which the legal representation will be particularly strong will be presided over by the Hon'ble Mr. Lowndes and will assemble in Simla about the middle of this month.

Another measure which is to come under consideration is the general revision and consolidation of the Court Fees Act of 1870, which experience has shown to be out of date and defective. A draft Amending Bill has now been prepared and circulated for the views of the Local Governments. The very difficult and important question of usury is under consideration of my Government. The Local Governments have given us their views on the various suggestions put forward to meet this crying evil, and I hope to be in a position shortly to announce the conclusion eventually reached.

Action Taken on Recent Resolutions.

Those of you who were members of the last Council will be interested to hear the action taken, since it broke up, on the resolutions brought before it. We consulted the Local Governments and Administrations on the subject matter of the Hon'ble Mr. Dadabhai's resolution for the amelioration of the depressed classes of this country. We have commended to the notice of the same authorities Dr. M. N. Bannerjee's resolution suggesting the advisability of establishing institutions for the purpose of giving medical students a special course of training in the vernacular so as to qualify them for ordinary medical practice in rural areas and, in accordance with the resolution moved by the Hon'ble Khan Bahadur Mir Asad Ali Khan, we are investigating, in consultation with Local Governments, the possibility of placing the ancient and indigenous systems of medicines on a scientific basis and of adding to their usefulness. In the latter connection you will be interested to know that a site has been granted on favourable terms to the Anjuman-i-Tirola for the construction of the Unani-Tibbi College at Delhi.

Lastly, as a result of discussion in this Council at its last session, we are arranging for experiments in the improvement of vital statistics, and for the investigation of malaria problems in Bengal. I have corresponded with H. E. the Governor of Bengal on this latter question and the Hon'ble Member in charge of the department discussed it with Lord Carmichael when he was in Dacca the other day. It is impossible to exaggerate to the importance of this question, and I hope that we shall be able in due course to formulate measures to deal with it as a result of these experiments.

INDIAN MANUFACTURES.

The decision to appoint a commission to examine the question of the expansion and development of Indian manufactures and industries was announced by Sir William Clark while speaking on Sir Ibrahim Rahimtullah's resolution in this Council on the 21st March last. Since that date the Commission has been formally constituted under the Chairmanship of Sir Thomas Holland, and it will assemble in full strength next month. Sir Thomas Holland, who arrived in May last, has, in the meantime, been conducting the necessary preliminary enquiries, and is at present touring in the different provinces to prepare the ground for the investigations of the Commission. The Government of India have every hope that the work of the Commission, a very strong one, will result in the stimulation of the existing industries and the foundation of others and the increase of the material prosperity of the people of India.

TRADE AFTER THE WAR.

The Government of India are giving their very careful consideration to the question of trade after the war.

TELEGRAMS.

They are examining in detail such heads of the export trade as were before the war wholly, or mainly, controlled or directed by enemy interests, and are also paying attention to certain other items which might possibly become so in future. For imports and exports they are collecting the information necessary for the fuel and proper presentation of the case for India, which will at no distant date have to be laid before the Imperial Conference on trade after the war, and at this Conference we have the Prime Minister's and the Secretary of State's assurance that India will be represented and taken into consultation with all the other parts of the British Empire.

Emigration to the Colonies.

One of the most important questions now occupying the attention of my Government and of Provincial Governments, whom we have addressed on the subject, is that of a scheme to be substituted for indentured emigration, as it is sometimes described. This is perhaps hardly a correct way of putting it, as it implies that we are trying to work out a scheme for the purpose of supplying labour to the Colonies, whereas the scheme we are contemplating relates to a very different matter, viz. the control of the operations of persons so engaged. Labourers have a right to emigrate if they wish, and it would be very unwise and very undesirable on our part to prevent them, and we are therefore trying to devise arrangements which will secure that recruitment in this country is conducted under decent conditions, that a proper ratio will be maintained and that on arrival in the country of their destination, they will be properly treated, allowed to engage themselves on terms at least as free as those obtaining at present in the Malay Peninsula, where a labourer can leave his employer by giving a month's notice. These are the conditions which, in our letter to local Governments, we explained, are regarded by the Government of India as necessary for a satisfactory system of emigration. I think it will be clear to all who have studied the question that the Government of India would be departing gravely from its duty if it allowed emigrant labourers to leave this country without proper protections and safeguards. There are a certain number of labourers, I believe a very small number, who emigrate as genuine free labourers, that is to say, unassisted by pecuniary help and uninvited by any interested agency; but if we can confine ourselves to the abolition of our existing indentured emigration, a position will arise in which parties interested in procuring Indian labour will be free to induce labour to emigrate by pecuniary help under any conditions they like, so long as the labourer does not go under indenture. The abuses likely to arise out of such a state of things would be very serious. I need only refer to the state of affairs which existed before the amendment of the Assam Labour and Emigration Act in connection with that so-called free labour. The consequence of this system was, as Sir Charles Rivaz put it in his speech before the Legislative Council in 1901, that a horde of unlicensed and uncontrolled labour purveyors and recruiters sprang into existence who, under the guise of assisting free emigration, made large illicit gains by inducing, under false pretences, ignorant men and women to allow themselves to be conveyed to Assam. These emigrants were, it is true, placed under labour contracts on arriving in that province, but the abuses complained of were in connection with the recruitment not with the contract. Similarly, when the system of indentured emigration first arose in India, the only precaution required was that intending emigrants should appear before a Magistrate and satisfy him as to their freedom of choice and their knowledge of the conditions they were accepting. It was shown in a report submitted in 1840 that abuses undoubtedly did exist in connection with recruitment in India, abuses which the constantly increased safeguards provided by successive acts of the legislature were designed to correct. Uncontrolled recruitment cannot, it is clear, be permitted under any circumstances. Lord Hardinge promised, and I associate myself with him, to deal with certain points raised by my Hon'ble friend Pundit Madan Mohan Malaviya during the last session of the Legislative Council. These points were the better supervision of colonial recruiting in India, the insertion of information regarding the penal conditions attaching to the labour contracts in the indenture signed by the intending emigrants, and the undesirability of labourers in the colonies being compelled to do work repellant to their caste ideas and religious beliefs. Regarding the first matter, we have already consulted Local Governments very fully when seeking their views we took the precautions which will be required after the abolition of indentured emigration. As to the second point, you are no doubt aware that Fiji has now abolished imprisonment for labour offences, and other colonies are arranging to follow suit, but there will still be certain provisions remaining which, we think, should be brought to the notice of the intending emigrants, and we have arranged to do this as soon as the various colonial legislatures concerned have passed the amendments to which I have alluded. We have also asked the Secretary of State to press the third point on the attention of the Colonial Governments concerned. I should like to say just one more word about the reference we are making to Local Governments. The conditions under which we are to allow labour to be recruited in India and under which it should be employed in the colonies, are peculiarly matters on which Indian public opinion has every right to be heard and on which we desire its full expression as an aid to us in formulating our proposals. We have, therefore, asked the Local Governments to consult private persons and associations, who are specially interested in or have special knowledge of this important question, and we hope that the case which we shall be able to put forward for the discussion which will shortly take place on this subject in London, will represent not only the result of our own experience and judgment, but the views of the most intelligent sections of the Indian community.

Financial Powers of Local Governments.

As was indicated in Sir William Meyer's speech (paragraph 88) introducing the last Financial Statement, the Government of India have for some time past had in view a clearer definition and an enlargement of the financial powers of the local Governments and of authorities subordinate to these. There was general agreement as to the desirability of an advance in this direction, but considerable difficulty was found in determining the manner in which the general principle of decentralisation should be applied. The practical impossi-

TELEGRAMS.

bility of defining the powers of every authority in India and of compelling an exhaustive statement of such power will be readily appreciated. On the other hand, the Secretary of State was unwilling to concede to us any general powers of delegation and re-delegation. I am glad, however, to say that we have made substantial progress. In the case of Provincial Governments, the Secretary of State has assented to the principle that their financial powers of sanction and control of provincial expenditure can properly be placed in a position of substantial equality with the powers of the Government of India in respect of imperial expenditure. The extended powers with which Local Governments have been invested in pursuance of this policy have been defined in a resolution recently issued. We hope that as a result there will be a considerable diminution in the occasions on which it will be necessary for Local Governments, to refer to the Government of India in regard to matters that may with advantage be settled locally.

In the case of the further delegation of powers to other authorities subordinate to the Government of India as well as to the Local Governments no such simple solution offered itself, but we have obtained the Secretary of State's general approval to the following arrangement. Broad fundamental rules will be laid down specifying for each class of security the limits within which powers may be delegated to them. The precise degree of delegation will then be settled by the Government of India for Imperial Departments and by the Local Governments for provincial on the merits of each case. It will for example, be optional for the Local Government in any particular place to delegate or not to delegate any. If it does delegate a given power it can impose such conditions as it may consider necessary. Detailed rules to give effect to these arrangements are now before the Secretary of State, and we hope that they will soon be sanctioned.

GOVERNMENT OF INDIA ACT.

I ought perhaps to refer to the legislation which has been undertaken in Parliament to amend the provisions of the recent Government of India Act. With regard to one of the clauses of the Bill that was introduced for this purpose, some feeling has been evoked in this country, but as I have no desire to enter into the controversial aspect of the case I will content myself with saying that the clause has now been definitely held over for further consideration after the war.

THE RAILWAYS.

The need for economy and the shortage of officers owing to the war have necessarily restricted the activities of those departments of the Government to which we look for material progress. You will, however, I think, agree with me that the thanks of the whole community are due in these days to the Agents of our railways for their energy and resource in coping with the very difficult task that has been set them. An increase of traffic has taken place, due in the main to the diversion to railways of the whole of the coal-traffic between Bengal and the western ports through the shortage of sea freight. In normal times so many additional facilities could have been provided rapidly to deal with the new situation. In the present circumstances not only have our activities been restricted by financial considerations, but, owing to the war difficulties in obtaining materials have been wellnigh insuperable. Thus additions to the rolling stock have been out of the question, and we have had much to do even to keep the existing stock in good order. Again, the attention of railway administrations has not been devoted solely to railway work. Besides the manufacture of shell, a great deal of military work of a miscellaneous character has devolved upon the railways. The staff, too, has been depleted by the war, the railways having given up 350 officers and 1,500 subordinates for military or employment on railway work overseas under military control. Notwithstanding these manifold difficulties there has been no serious breakdown of internal or external trade. This has been due chiefly to the whole-hearted endeavour of each railway administration to co-operate with others for the public good and to the valuable assistance which has been given to railways by the commercial public.

TO MEET RAILWAY CONGESTION.

We are not unmindful of the future. The danger is still with us. We have taken counsel with the representatives of trade interests and a conference was convened in July under the presidency of the Hon'ble Member in the Railway Department to discuss the whole situation and make sure that no method of alleviating congestion was overlooked. Still the prospects at present are not altogether favourable. The outstanding need is that advantage should be taken of the slack season to increase the stocks of coal throughout the country. But the difficulty unfortunately arises that conditions in the coalfields preclude large railings at this time of the year owing to harvest operations and this may interfere with the building up of stocks. We are all alive however to the needs of the situation. The raising of coal is no doubt presently increased. Before the pressure comes on us again the capacity of our lines will have improved and it is not unreasonable to hope that with the hearty co-operation between the railway and the commercial public, evidence of which was a pleasing feature at the Conference I have mentioned, we shall be able to cope with the traffic during the next cold weather.

AGRICULTURAL INDUSTRY.

The activities of the departments administered by the Department of Revenue and Agriculture have also been restricted both by the need for economy and the shortage of officials. Not only have the services of a considerable number of officers been placed at the disposal of the military authorities but it is at present difficult to obtain suitable recruits especially for the forest and agricultural departments. We have lately, however, been able to secure the services of two experts from Home to conduct special investigations. One of these is studying the problem of reviving the trade in natural indigo. If he can devise a means of standardising the natural product in a form which will enable it to compete with the German synthetic dye it is to be hoped that the planting will adopt some co-operative system of manufacture and marketing, and thus place this once profitable industry on a sound basis for the future. A tanning expert has also recently arrived with a small extract plant and is engaged on an investigation of the tanning materials yielded by various forests in India with a view to preparing tanning

TELEGRAMS.

extracts for trial on a commercial basis. If his researches prove a success not only will the Forest Department obtain a new source of income but the tanning industry may be expected to develop on a large scale and to produce good leather from the enormous quantities of hides which are at present exported from India in a raw condition. Mr. Leir's enquiries into the silk industry were interrupted by a visit to Mesopotamia where he did valuable work in organising measures for the destruction of flies and vermin, but he has now returned and resumed his investigation. It is hoped that they will result in a considerable revival of this historic industry. Without forestalling his report I think I may say that he will show that large parts of the country, especially the submontane tracts, are suitable for the production of the silkworm which cannot thrive in the arid heart of the plains. It is equally important to know the areas which are unsuitable so that efforts to develop the industry may be concentrated in those tracts which offer best prospect of success. The Hon'ble Mr. Hill explained at the discussion of the financial statement last March that the present period of comparative inactivity is being utilised for the preparation of schemes especially in connection with agricultural development when more favourable conditions recur. It is my hope that those schemes will bear bountiful fruit during my term of office. The success of the researches at Fusa in selecting improved varieties of various crops especially of wheat, has demonstrated the possibility of getting a vastly increased yield from indigenous species. There is room for many more workers in this field, and in course of time every large province should have a competent staff to work out local problems. There is equal room for expansion in the work of demonstrating the results of these researches. The Indian cultivator has shown himself quite ready to adopt improved methods as soon as he is convinced of their utility and I look forward to a time when demonstration farms will be spread all over the country bringing the practical results of scientific research within the reach of the agricultural masses. The improvement of agriculture besides bringing prosperity and contentment to the majority of the population of India will provide a worthy career for the young educated Indian who desires to serve his country, but does not always find the best way of doing it. The recommendations of the Conference on agricultural education, over which the Hon'ble Mr. Hill presided last February have been considered by the Government and have recently been referred for the opinions of Local Governments. The conference dealt among other matters with the question of reforming the system of education in our agricultural colleges. One of the chief needs of those colleges is to attract suitable students. The development of agricultural farms should tend to effect this object, but more farms can only be opened as men become available to manage them. Agricultural education and development are thus interdependent. I should like, from my personal experience in Australia, to lay stress on this. Agricultural colleges and demonstration farms have played a great part in the development of the agricultural industry in that country, and though the farming community is notoriously conservative it has through these means been awakened to the possibilities opened out by science. I should like to impress this further fact on Indian parents when they are planning the future of their sons. They might well pause to consider whether instead of sending them to join the overstocked market of the legal and literary professions it would not be better to turn their attention to the possibilities of employments in scientific agriculture. As the department expands it will afford greater opportunities of advancement and the man who elects this service may work for himself and at the same time contribute to the prosperity of his country.

P. W. D. ORGANISATION.

I think it will interest the Council to hear that we had under consideration at present the question whether it is not possible and desirable, with due regard to economy and efficiency, to make certain radical alterations in the organisation of our Public Works Department on the road and buildings side. As the Council is aware, the great bulk of the construction and repair work of public buildings to all classes, however unimportant, is at present done through the official agency of the Public Works Department. It seems to us not unreasonable to suppose that a good deal of the work of this character could be devolved upon an agency other than the Government public works agency under the control of local bodies. While side by side with delegation to local agency a stimulus might be private enterprise on a larger scale in connection with contracts. If this be found feasible it will of course follow that the buildings and grounds branch of our public works Department will eventually be susceptible of considerable reduction in establishment, since its functions apart from the larger public buildings will be in the main inspectorial. It is not merely on the score of economy that this change is under consideration. We feel that there is scope for every considerable improvement in our Engineering Colleges and that if highly competent Engineers were turned out by these institutions there is no inherent reason why the graduates for those colleges should not be able to enter upon private practice either as architects or civil engineers, thus gradually building up what at present is almost absent from India a body of qualified engineering experts whose knowledge would be available on a much larger scale for private contracting firms. It is to be realised that this question is one of great intricacy and importance and requires very careful examination. I do not, therefore, promise to discuss the matter now in greater detail. Indeed at the present moment it would be undesirable as we have proposed for the Secretary of State's approval that the whole question be examined by a committee specially appointed for the purpose who will investigate conditions throughout India and report to us upon the possibilities of change in the directions I have indicated here. Again I would suggest the possibility of outlets for the youth of India other than those found in the legal and literary professions.

THE SPHERE OF EDUCATION.

In the sphere of education the influence of the war has been very apparent. The Provincial Governments have, as the Council is aware been forced by the financial situation to restrict their educational programmes and the Government of India have for the same reason been unable to assist them with increased grants. We have however brought under their consider-

TELEGRAMS.

ation three classes of educational effort in which some progress may suitably be made when better times recur. We have in the first place consulted Local Governments and the public on the lines which should be followed in the important matter of the development of female education, especially in its primary phases, one of the most important and most difficult of the problems which have to be faced in the near future and one which I could wish that we were better prepared to meet. We have also drawn attention to the claims on Government assistance possessed by institutions for the instruction of the blind and the deaf and dumb, and lastly we have placed before the Provincial Governments the necessity of maintaining more systematic arrangements than at present for securing an adequate supply of properly trained teachers, perhaps the most vital requirements in our educational system to-day. Since we last met moreover two new universities have come into existence one at Benares and one at Mysore, and much consideration has been given to the pending proposals for the institution of new universities at certain other centres. The rules for the grant of scholarships in England have at the same time been consolidated and improved, and we have had correspondence with the Secretary of State on certain aspects of the complaints, which have from time to time been made regarding the facilities for Indian students in England. I was glad in connection with this question to be able lately to announce the constitution of a special delegation at Oxford and an inter-collegiate committee at Cambridge for the express purpose of meeting the need of Indian students, whose numbers at the two universities seemed to have troubled in the last ten years.

In matters connected with local self-government I may note that in view of the position assumed of recent years in certain of our towns we have found it necessary to ask Local Governments to ensure that in future elections shall have no right to vote for election to or to sit upon Municipal or District Councils in the country. In several provinces there are measures of importance relating to Municipalities and District Boards which have been for some time under discussion. To one of these, the United Provinces Municipal Act, I have recently given my assent and this measure quite apart from the special provisions regarding communal representation, which have attracted so much public attention, may be said to mark a very real and important step in the direction of self-government in local affairs.

FOREIGN AFFAIRS.

Turning to foreign affairs I am happy to be able to state that the relations between His Majesty the Amir of Afghanistan and the Government of India continue to be of the most cordial and friendly character. His Majesty, I need hardly tell you, is scrupulously observing the neutral attitude which he guaranteed at the beginning of the war, and has since reaffirmed. On the Northwest Frontier the tranquillity to which my predecessor alluded in his last speech in this Council has happily been maintained. This almost unprecedented calm on this usually restless border is due partly to the attitude of His Majesty the Amir, partly to the punishment inflicted last year on the few aggressive sections, but chiefly to the good sense and loyalty of the tribes as a whole, who have now realised that this war involves no menace to their religion as they were at first falsely led to believe by enemy agents and interested schemers. Not that our enemies have entirely abandoned their campaign of religious misrepresentation but I have every confidence that false promises of these mischief-makers will now fall on deaf ears and that our tribesmen will not again be tempted to turn in mistrust against a Government whose avowed policy has been to respect and safeguard the religion of its peoples and uphold the standard of religious freedom.

The relations between His Majesty's Government and the Government of Persia have never been more harmonious. In realisation of the unity of purpose which animates both, the Persian Government have invited and welcomed our assistance in the raising and training of a Persian force to purge the south of the traces of German intrigue and to police the main trade routes leading to the sea. And with this assistance which we on our part were glad to be able to afford them the Persian Government I am confidently assured, will be enabled to bring back the blessings of order and prosperity to the southern provinces, and thereby to draw still closer those bonds of commerce, which from time immemorial have knit India and Persia together.

INTERNAL SITUATION.

I now turn to consider the situation in this country. In spite of the machinations and intrigues of our enemies India's loyalty remains as steadfast as in 1911 when the outbreak of hostilities led to that conspicuous and ever memorable wave of enthusiasm for the cause of the Empire and its Allies, which swept from one end of the country to the other. In Bengal where political dissidents and dastardly murders of Indian police officers still continue, the post on has given and is giving us all cause for anxious thought. We are in consultation with the Local Government closely considering the situation and in particular we are endeavouring to elucidate the causes of this sinister development in what was an one time a most peaceful province. As a measure of immediate and practical relief we have taken important steps to strengthen and protect the police force, which is engaged in maintaining law and order, but we are not unmindful of the necessity for remedial measures which will go to the root-cause of the evil. I do not intend to enter into further details to-day and will leave the subject with the remark that I feel sure that you will all agree that it is impossible for the Government to tolerate the indefinite continuance of dangerous activities which strike at the foundations of all constituted authority.

It is in pleasant contrast that I turn to the situation in the Punjab where a peace which was momentarily disturbed by a handful of returned emigrants, who returned themselves after their absence entirely out of sympathy with their own countrymen has been satisfactorily restored. While speaking on the subject of the Punjab I would like to say with what gratification I received and I am sure its officers and people did, the sanction of the Secretary of State to the creation of a High Court at Lahore as soon as the termination of the present war makes this possible.

THE WAR.

The last subject with which I shall deal to-day is the war. You must all of you be conscious that in the last session of this Council a great change has come over the military situation in the main theatres of

TELEGRAMS.

The chief features of that change, I shall presently attempt to describe, but first I wish to deal with events in a minor theatre of war, Mesopotamia, in which India is very closely interested, and where owing to difficulties of country and climate our forces have been subjected to great hardships. The gallant garrison of Kut reduced to the last extremity had perforce to surrender before relief could be afforded, but the stubborn resistance offered under adverse circumstances and the spirit displayed by both the Commander and his men, British and Indian, will ever be memorable. During the not very long months active operations in Mesopotamia have not been undertaken, but our occupation of enemy territory has been further consolidated and expedited guided which will assist our commanders when the campaign again develops. The Hon'ble Members will doubtless have noted that the conduct of the campaign in Mesopotamia has lately been the subject of criticism in Parliament and the Press, and that the Government of India and its Army Department have been blamed for certain failures in the administration, which are alleged to have occurred in that country. As the whole question is about to be investigated by a Royal Commission the present time is not opportune for a discussion of the case. I would, however, suggest that there is another side to the picture.

India's Great Contribution.

We have in fairness to ourselves the right to ask our critics to survey the situation as a whole, and I shall endeavour to place before you in studiously considered outline a summary of what India has done during the past two years. The winter of 1914-15 was one of the most critical periods of the war, for it was evident that the troops then available on the Continent and in the United Kingdom were inadequate for the defensive role allotted to them and that the only way, pending the raising and training of the new armies in which the position could be saved was by replacing the Regulars serving in the Mediterranean and Colonial Garrisons with Territorials and by drawing upon India for troops to the fullest possible extent. The demands then made on us were heeded in full and with the utmost promptitude. Two cavalry and two infantry divisions completely equipped in every respect with staffs, guns, horses, transport, ambulances, and all requisite auxiliary services were despatched to France. Of the endurance and gaiety of the Indian Corps while serving in the trenches during the trying winter of 1914-15 and again in the severe fighting that took place in the following spring I need hardly speak, for its details are known to you all. Despite the wastage in the personnel of over 150 percent per annum and a considerable loss in animals the Indian Corps were always kept up to strength and liberally provided with clothing, munitions and equipment from India. At the same time as the despatch of troops to France, nearly the equivalent of a division was sent to East Africa, while one cavalry and six infantry brigades were despatched to Egypt. Very soon after a division complete in every respect was sent to Mesopotamia where it has since been largely reinforced, while smaller forces were employed at Muskat in the Persian Gulf, and at Aden. All these forces were based on India which provided the drafts of men and animals and the food, forage and materials required for their maintenance. Besides the heavy burden of having to get the needs of four Expeditionary Forces at the same time, India had to maintain the troops on her frontiers and to conduct operations which attracted little attention at the time but which were nevertheless on a considerable scale.

A Great Imperial Asset.

The Army in India has thus proved a great imperial asset, and in weighing the value of India's contribution to the war it should be remembered that India's forces were not hastily improvised but were an army in being, fully equipped and supplied, which had previously cost India annually a large sum to maintain. I wish that time would permit of my giving you an account in greater detail of the assistance in men and material which India has furnished and is furnishing to the cause of the Empire. It would show the strain that is still imposed upon us by the maintenance of these large forces overseas. It would not, however, be justifiable at this stage of my speech to inflict on you a full recital of these facts and figures. Still I cannot refrain from mentioning a few salient points. On the outbreak of the war, of the 4398 British Officers on the Indian establishment 330 who were at Home on leave were detained by the War Office for service in Europe 800 combatant officers have been withdrawn from India since the beginning of the war, excluding those who proceeded on service with their batteries or regiments in order to make good these deficiencies and provide for ar wastage the Indian Army Reserve of Officers was expanded from a total of 40 at which it stood on 1st August 1914 to one of 2000. The establishments of Indian units have not only been kept up to strength but have been considerably increased. There has been an augmentation of 20 in the cavalry and 30 in the infantry while the number of recruits enlisted since the beginning of the war is greater than the entire strength of the Indian Army as it existed on the 1st August 1914. These remarkable results may be attributed to the confidence inspired by British Officers of the Indian Army and the cordial co-operation of the people of India. Recruiting has been opened to several classes whom military service was previously closed. Considerable public interest has been aroused by the action given for the formation of a Bengali Double company which will be trained on the frontier and sent to active service. The Bengal stationary hospital only broken up rendered admirable service in Mesopotamia and its record was of which the promoters of the scheme well be proud. The despatch of so many Expeditionary Forces from India has necessitated a great extension to military transport. Four Camel Transport Corps and twenty seven Mule Corps have been despatched to service, representing a total of over 13,000 men 7,000 animals. To replace these units and provide wastage some sixteen new transport corps and cadres have been formed. Six labour corps have been sent to front and some 1700 overseers, drafted clerks, keepers, carpenters, smiths, machinists have been despatched to Mesopotamia for duty on railway works and India has supplied large stocks of military materials in respect of medical, personnel and equipment and this is a matter in regard to which the

TELEGRAMS.

Government of India have come in for special criticism. India's contribution towards overseas expeditions have been on a very big scale forty ambulances, 6 clearing hospitals, 35 stationary hospitals, 5 general hospitals, 9 X-Ray sections, 8 sanitary sections, 7 advanced depots and general medical store depots are serving overseas. The personnel provided for these units and others services amounts to 258 officers of the R. A. M. C., 704 I. M. S. officers, 40 lady nurses, 475 assistant Surgeons, 854 Sub-Assistant Surgeons, 724 British nursing orderlies, 2843 Indian ranks and nearly 20,000 Indian followers. In order to meet the heavy demands on the Indian medical service 344 Officers have been withdrawn from civil employment, and some 200 private practitioners and Civil Assistant Surgeons have been given temporary commissions. In the subordinate branches 205 Assistant Surgeons and 560 Sub-Assistant Surgeons in various kinds of civil employment have been released for military duty. The strain which has been caused to the Civil Medical Department by these changes and withdrawals have been very great. In the medical sphere in fact it must be patent to all that responding to the demands made upon us have gone as far as it was possible to go.

The efficient working of the Indian Ordnance Department is shown in the enormous increase in the output from our factories and arsenals since the outbreak of the war. To name one item only, I note that we have supplied the War office with stores to the value of 2 million sterling including some 265,000 high explosive empty shells manufactured by the munitions branch. The Indian Ordnance was only organized to supply the requirements of military operations on the north-west frontier, and it is therefore no small tribute to its power of expansion that it has been able to deal so successfully with such vastly increased demands.

ROYAL INDIAN MARINE.

The work of the Royal Indian Marine in connection with the war has been of great importance. 171 vessels have been chartered and fitted up as transports, and since the beginning of the war the sailings of transports from Bombay alone had up to the end of July numbered 926 and the arrivals 1044. These figures give some idea of the shipping and transport work which has to be dealt with by the marine and embarkation staff at Bombay. Moreover 78 steamers 120 launches and 207 lighters and barges have been purchased and prepared for service in Mesopotamia. 183 officers and 7000 Indian seamen and stokers are now serving in the Government Flotilla on the rivers of Mesopotamia. Work has been carried on under high pressure in the Royal Indian Marine Dockyards at Bombay, and Kidderpore and several dockyards, and repair shops for river craft have been established in Mesopotamia. The railway board besides controlling the manufacture of munitions outside Ordnance factories has provided the material and personnel required for the construction and working of military railways in East Africa, Mesopotamia and at Aden. In addition to all the material rolling stock and engines required for these railways the board has equipped and staffed a number of workshops overseas and constructed on behalf of the military authorities various descriptions of vehicles and equipments such as armoured motor cars, lorries, bodies of water tanks as also 11 complete armoured trains and 7 hospital trains. The Hon'ble members will, I think, agree that the account of what India has contributed towards the war is a record of loyal achievement, of which as the Secretary of State recently stated in Parliament she may justly be proud. The Ruling Princes and Chiefs of India have continued to give invaluable assistance towards the prosecution of the war, and the relief of sick and wounded soldiers. Among the recent contributions have been the Rajputana gift of over 4½ lakhs for aircraft machine guns and motor ambulances. The gift of Rs. 45,000 by His Highness the Maharaja of Rewa and the Solanki Rajput Chiefs for the purchase of aeroplanes, the gift of one lakh of rupees by His Highness the Maharaja Holkar of Indore and of 2½ lakhs by His Highness the Maharaja of Bikanir from his privy purse. Hospital accommodation has been provided or offered by their Highnesses the Maharaja of Patiala, Bikanir Daria, Benares, Jind and Kapurthala, the Maharajah of Serohi, the Nawab of Majeerkotla and the Rajah of Suket, and substantial contributions have been received from the rulers of Cutch, Limbdi Dasada, Senpur, Bahawalpur, Faridkot, Manipur, Dhar, Ejaora Baruni Ali, Rajput, Raghuwari, and Shahpura. The Imperial services troops are still doing very valuable work on the various fronts notably the Mysore Lancers and the Bikanir Camel Corps in Egypt, the Kashmir Rifles, Jind Infantry and Faridkot Sappers in East Africa and the Majeerkotla Sappers in Mesopotamia and I am glad to hear that the Kashmir and Jind Durbar have recently received a special message of congratulation from General Smuts on the efficiency of their troops. The Sirmur Sappers had the distinction of assisting in the gallant defence of Kut. The veteran warrior, His Highness Pratap Singh, after a brief visit to India has returned to France where with His Highness the Raja of Ratnaw he continues to uphold the name of the Rajputs or patriotism and valour. To all these and to those other rulers whose princely gifts and loyal services have been acknowledged on previous occasions I should like to offer, on behalf of myself and my colleagues in this council, our warmest and most sincere thanks, and now in conclusion I will briefly pass in review the present military aspects of the great battle fronts where not only the destiny of the Belligerent nations, but the future course of civilisation is being decided.

The Course of War.

During the interval that has elapsed since the closing of our session in March last the great war has raged with increased intensity in all main theatres. The outstanding feature of this period is the fact that the initiative has been wrested from our enemies, and that the improved position of Great Britain and her allies in the matter of men and munitions, has enabled a general and forcible offensive to be undertaken. The prodigious efforts and enormous sacrifices made by the Germans against Verdun have so far proved abortive, and the valiant French Army has not only more than held its own, but has achieved conspicuous success in the recent stirring operations on

TELEGRAMS.

the Somme. Our own successes in this latter which had been prepared and strengthened by the on for some two years by every modern device are significant, and bear testimony to the completeness of our preparations and technical equipment and to the spirit and bravery of the troops. In the eastern theatre the Russians commenced their great offensive movement early in June, and the subsequent operations have proceeded with almost uninterrupted success on a wide front, resulting in the recovery of much lost ground, the re-occupation of a large tract of enemy country, and the capture of some 300,000 Austro-German prisoners and vast quantities of material. In the southern theatre the Austrian offensive in the spring was quickly checked and the Italian ally seizing her opportunity assumed a vigorous offensive on a both the Trentino and Isonzo fronts, and now occupation of important strategic points in the enemy's country. In the Balkan developments have been slow in the allies forces entrenched before Salonika they were obviously awaiting psychological moment of the adherence of Rumania to our cause. I think I may say that the moment has now arrived. The action of Rumania at this juncture has a peculiar significance which the Hon'ble Members must have correctly appreciated without needing elaboration from me.

IN ASIA MINOR.

In Asia Minor our Russian ally is making steady progress not without standing the great physical difficulties of the country and is now in occupation of the greater part of Armenia at the beginning of last month a signal success was gained by our forces in Egypt, resulting in the complete defeat and dispersion of the enemy. In German East Africa our troops are gradually overcoming all the great physical difficulties and driving the enemy before them. The successful issue of these operations can scarcely be much longer delayed, and the loss of this protectorate, her last remaining colonial position, will be a staggering blow to the pride and prestige of Germany. Our Navy still exercises command of the sea. The one serious attempt made by the enemy to challenge our supremacy ended in failure and flight. Losses to both sides were considerable but the fact remains that the German fleet was driven from the seas and that the group of our blockade is firmer than ever.

Lord Kitchener's Death.

I cannot let this occasion pass without alluding to the irreparable loss which our Empire has suffered in the untimely death of Field Marshal Lord Kitchener seven years of whose valuable and strenuous life were spent in the services of this country. He lived to see the great work he had accomplished in connection with the war producing the results for which he had striven and in the day of victory the great part he played will not be forgotten. Against a loss such as we have suffered by his death against checks disappointments and delays inevitable in a war waged on so vast a scale, we must continue steadfastly to steel our hearts relying on the justice of the cause for which we fight, firmly trusting that the grievous sacrifices required of us will not have been offered up in vain and confident that the tide of battle now at last setting strongly against our enemies and finally sweep away all political ideals which are based on militarism and aggression and leave peace once most firmly established among the nations of the earth.

Select Committees.

On the motion of the Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya Messrs. Sarma, Walker, and Haugue were added to the Select Committee on Registration Bill. Similarly Messrs. Sarma, Walker and Sapru were added to the Select Committee on Transfer of Property Bill.

Dispositions of Property Bill.

The Hon'ble Mr. Setalvad then moved that this Bill to enable Hindus and Mussalmans to make dispositions of property by transfer inter vivos or by will for the benefit of unborn persons be referred to a select committee, consisting of Sir Reginald Craaddock Mr. G. R. Lowndes Pandit Madan Mohan Malaviya, C. H. Kesteven Mr. A. P. Muddiman Mr. J. C. Cunningham Mr. J. Walker, Mr. Jinnah, Babu Bhupendra Nath Basu and the mover with instructions to confine the operation of the Bill to Hindus subject however to a discretion in the committee to consider whether powers should be reserved to the Governor-General in Council to apply by notification the provisions of the Bill to Khoja Mussalmans and to report on or before the 19th of September 1916.

At a recent meeting of the Bar Association, Mandalay, some members voted against the inclusion of Upper Burma in the jurisdiction of the proposed High Court of Burma. The opinion of minority was in favour of having two Judges of the High Court sitting in Mandalay. The main objection to inclusion was considerably increased expense to litigants.

Three bodies ranging from fifteen days to three months in age, all infants of St. Georges Foundling Home Bombay were found suffering from the effects of opium poisoning yesterday and were removed to hospital where one died, one was returned cured and one is progressing favourably. Enquiries have led to the arrest of an Aya who was alleged to have been seen putting something in the mouths of the babies as a means of keeping them quiet. Coroner's enquiry into the cause of the death of the infant named Gertrude Mary is proceeding.

ప్రకృతిశాస్త్ర విషయములు

నిర్వాణాధారాంతములు.

“పాలు” అనుపద ముచ్చరించినయెడల లో చతులకు శక్తిగల నంశములేవి? బహుశః తెలుపురంగు. ఇంతియగాక, నొకసేదగాని, యొక కుంచెడుగాని, లేక నొకపాత్రయందు చుబడిన పాలుగ గాని పాలరూపము గన్పట్టును. అపు డాలు, మేకపాలు, గేదెపాలు, ఈ భేదరూపములకూడ నూచితము లగును. ‘భూములు,’ ‘పాలములు,’ అనినయెడల, ఎన్ని ఎకరములు, ఎన్ని పుట్లు అని తోచును. తరువాత పల్లమా, మెరకా, ఏమేమివంటి భూములను ప్రశ్నిలన్నియు రావచ్చును. ఒకగదియని చెప్పినయెడల, దాని పొడుగు వెడల్పు, ఎత్తు, ఎంత అను సంగతి స్ఫురించును. గోడలలంకరించబడినవా లేదా, వెల్లనేసినవారేదా, మైక పెట్టుకుంటిది? ఈసంగతులకూడ తోచవచ్చును. పంచదారయినయెడల బరువెంత? వీసెదా, చుణుగా? ఇట్టిభావము లుదయించును. ఇట్లు ఏ సంగతి చెప్పినను, నిర్వాణ సయితముగనే చతురింద్రియములకు పూర్వ పరిచర్య మరలి రుచించును.

మనుజుని యూహ, దైవవిలాస మైనను, శరీర గృహ నందు వసించుటచే, దాని తత్వమునుబొంది శక్తిహీనమయినదియోయెడల నిర్వాణము లో-అది అంతము లేని-పదార్థము గాని, కార్యముగాని భావించలేదు. ఇట్టి నిర్వాణము మానవ ప్రజము ముఖ్యాధారము. వానికి కావలసిన వాంఛలు, ఆహారపదార్థములు, ధరించవలెనవియు, నివసించు గృహములు, భోగించునన్నియు నిర్వాణాశ్రయములు.

ఇట్టి నిర్వాణము సంభవములకుకూడ నావశ్యకము. గోచరించు గూలభావములబట్టి నూత్నభావ నిర్ణయము సాధ్యము. ఇంద్రియాంతరముగాని నూత్నకారణ పరిమాణనిర్ణయము కూడ నీట్లే చేయబడుచున్నది. దానినుండి వివిధనూత్నకారణ తారతమ్య నియోగముకూడ వీలగుచున్నది. ఈ సంగతులు మునుపగు తెలియనగును. ఇట్లు ప్రతిపదార్థ సంభవ నిర్వాణమునకు శేవలావసరమైన యంశములుగలవు. అవియే నీవ్యాస మందు నూచితము. నిర్వాణాభావములు మాడుగలవు. (1) వ్యాపకము, (2) కాలము, (3) పదార్థభావము.

పరిమితి నిర్వాణము లేక వ్యాపకనిర్వాణము. పరిమితి నిర్వాణము ఆకారనిర్ణయము ఏకదశాపరిమితి. పొడవు, వెడల్పు, దశసరి, ఎత్తు మున్నగునవి. ద్విదశాపరిమితి లేక వైశాల్యము, పొడవు వెడల్పు గుణించిన మొత్తము. వైశాల్యమును ఎత్తును గుణించిన మొత్తము పదార్థ పరిమితిని తెలియజేయును. పదార్థ పరిమితి నిర్ణయములననే పదార్థవ్యాపకస్థల నిర్ణయముకూడ యగును. ఇదియే వ్యాపకనిర్వాణ మాద్యము, పొడుగును కొలచు మానము మైట్లు, ఫస్టాండ్లు, గజములు. అడుగులు, అంగుళములు గురించి అందరికి తెలిసియుండును. నిర్వాణమున కధారాంతము గజమైయున్నది. ఇది అంతకుండవలసిన లక్షణములేవి? సాధారణపు అడుగులు, మూరలు మొదలగునవి యతిచంచలమైయుండును. పరిపంచ వ్యవహారమునకు సామ్యభావ ఎట్లావశ్యకమో యట్లే నిర్వాణ సామ్యాంశముకూడ ముఖ్యము గనుక యిట్టి అంతలయందుండవలసిన గుణము సామ్యము. రెండు అచంచలత్వము-మారక పోవుట, గజమనది ఇంగ్లీషువారి “యంశము.” ఒకలోహపు ఖడ్గిమీద రెండు సన్నని గీతల కుండంతరము యొక్క పొడవు, ఖడ్గి పొడవు ఉష్ణ తయందలి మార్పుల వలన మారును గనుక అది ఎప్పుడును మంచులతో సమవేది యండునప్పుడే కొలతలు తీసికొనబడును. ఇట్టి అంశ యందుటవలన కొన్ని వ్యసనములు గలవు. ఖడ్గిమీది గీతలంతరము ఇష్టమునచ్చినట్లు పెట్టినది. రెండవది గణిత వ్యధనము. గణితము ఒకట్లు, పదులు, వందలమీదను, దశాంశ, శత, సహస్రాంశమీదను సులభము. ఈ మానపరిమాణము దశసంఖ్యమీద నేర్పడినదిగాదు. ప్రాస్పదేశములో నీరెండు వ్యసనముల తీర్పు వేరొకంశ మేర్పరచిరి. ఈ యంశ ప్రకృతియందు మార్పులేని భావాశ్రయమయి యున్నది. భూమియొక్క సముష్ణచక్రమునుండి, ఉత్తరధ్రువమువరకు ఘండు దూరమునుకొలచి అందలి భాగమును నిర్వాణాధారాంతగా నియోగించిరి. ఇందలిగణితము దశమసంఖ్యమీద నేర్పడినదగుటచే యతిసులభము. తారతమ్యముకూడ సుగమమయినది. ఈ అంశమే సకల శాస్త్రలోకమువలనను యుపయోగింపబడుచున్నది. అంశనామము “మీటరు” దశమీటరు, శత, సహస్ర మీటరును, ఆ అంశలేకూడ మానము పూర్తి చేయును.

కాల నిర్వాణము.

కాలచక్రము నిరంతరము తిరుగుచున్నది. రాత్రిపగలు నకు పగలు రాత్రికి నెడమిచ్చుచున్నవి. మానవుని యాహార నిద్రాది వ్యవస్థలన్నియు నొకటి తరువాత నొకటి మార్పులేక యేకగతిని మరలి మరలి వచ్చుచున్నవి. మరణముకూడ జీవించిన ప్రతిదినమునకు ఆసన్నమగుచున్నది. చేయవలసిన పనులనేకములు గలవు. నూనోదయా స్తమయముల తెలియు కాలపరిమాణముగాక నింకను నూత్నమయిన కాలాంశ నిర్ణయ మావశ్యకము. ఇట్టి కాలాంశనిర్ణయము సమయగ తెలియుటకు పృథ్వి విభజనమయియున్నది. అందుచే కాలాంశ నిర్ణయము కొరకు యంత్రములు నియోగించినాడు. ఈయంత్రములవలన కాలాంశనిర్ణయము చేయు విధమిది. ప్రాద్దుననుండి సాయంత్రమువరకు ఆయంత్రముకపని సమవేగముతో చేయగలిగినయెడల అట్టి పనిలో పదియవయంశము చేసినట్లయిన దినమునందలి పదియవవంతు గడచినదని తెలిసికొందును. మనమెల్లెడల నుపయోగించు గడియారములకూడ నిట్టివే. చిన్నముట్లు రోజగుసరికి వలయాకారమునంతయు ఒకసారియో రెండుసారులూ చుట్టిన చున్నను. సమవేగముతో తిరుగుచుండునుగాన, తిరిగిన చక్రభాగమునుబట్టి దిన భాగము కూడ చెప్పవచ్చును. సమానగమనమువలన కాలనిర్ణయము చేయు యంత్రముల పూర్వముపయోగించువారు. ఇప్పుడు మనము కూడ నుపయోగించవచ్చును. అకుగున చిన్న బెజ్జమున్న పాత్రయందు జలముగాని యిసుకగాని యుంచి, మొదటి పాత్రక్రింద మరొకపాత్ర యుంచినయెడల మీదనుండు జలమునుగాని, ఇసుకగాని క్రిందిపాత్రలోకు పోవును. ఒకరోజంతయు నిట్లు క్రిందిపాత్రయందు బడనిచ్చి, పాత్రకంతమట్టుకు వచ్చుకో యక్కడ నొకగీత గీయవలెను. అప్పుడు గీత క్రిందిభాగమంతయు, సమ ప్రదేశా పరిమితిగల భాగములుగ గీతవలన భాగించినయెడల కాలపరిమాణము అట్టిగీతబట్టి సమయగా చెప్పటకు వీలగును. ఇట్టి కాల నిర్ణయమునకు కావలసినది సమగమనము. నవీన గడియారములు, వాచీలు, వీనియందు సమవేగ గమనమునకు సున్నితమైన మార్గము లేర్పరుచబడినవి. సమవేగగమనముకూడ నిండు కై న చంచలములేక, నేర్పరుచబడినవి. కాలనిర్వాణాధారాంత ఏమిది? నూనోదయా స్తమయములచే నిర్మించబడిన దినమే గంటలు, నిమిషములు, సెకనులు ఈమానముకూడ నందరకు తెలిసియుండును. కాలనిర్వాణాధారాంతముల నిర్ణయించు మార్గము. దినపరిమితి సంవత్సరమునందు నొక్కటిగనుండును. దీనికి కొన్ని సిద్ధాంత శాస్త్ర సంబంధము గు కారణములున్నవి. ఇట్టి దినపరిమాణ వ్యత్యాసము అధికతమ దశ పొందినప్పుడు 16 నిమిషములకు దాటదు. ఇట్టి మారుచుండు దినపరిమాణమునకు సుప్రమాణము కనుగొనవలెను. ఇదిచేయు మార్గమివివక్షగనుండును. ఇంటి పయికిప్పునందలి కొక్కెమున కొక సన్నని త్రాడుగట్టి, ఆత్రాటిక్రింద భాగమునకు నొక బరువైన లోహపు కండుకము వ్రేలాడకట్టవలెను. అకండుక మొకప్రక్కకులాగి వదిలి వేసినయెడల అదిటుసటాగులాగుచుండును. ఒకప్రక్కకుపోయి మరలి యాస్థలమునకేనచ్చుకాలము సుమారు సమముగనేయుండును. ఇట్లు రోజంతయు త్రిప్పుచివ్వుగ నెట్టి, ఎన్నిమార్లు అట్లు ఒకేస్థలమునకు వచ్చుకో యాసంఖ్య తెలియుమార్గ మేర్పరచినట్లయిన రోజుకట్టికండుక మెన్ని సార్లు తిరుగునోకనినట్లు వీలగును. ఈసంఖ్య దినదినమునకు భేదించుచుండును. సంచ త్పరమున కగు సంఖ్యామొత్తమును, సంవత్సర దినసంఖ్యచే భాగించినయెడల సమమార్గ దినపరిమాణము లిచ్చును. ఇదియే

$$\frac{1}{24 \times 60 \times 60} \text{ (మానము పృథ్వీ భాగమే ఒక సెకండు.)}$$

పదార్థభావము

మాడవది. గరిమా నిర్ణయము. గరిమయన బరువు. ఒక పదార్థము చేతనెత్తుటకు కొంచెము శక్తి సుపయోగించవలయును. చేయి బారిన పదార్థము క్రిందబడును. కొన్ని పదార్థములు మన మెత్త లేకపోదును.

ఇదివరకు నూచించినట్లు ఇట్టి బరువులేక ఎత్తుటకు శక్తి సుపయోగించవలసిన కారణము భూమి యాకర్షణ శక్తియే. పదార్థము ఎత్తునప్పుడు అట్టి శక్తిని ఎదుర్కొని అణచ వలసియుండును. రెండు పదార్థములకుండు యాకర్షణ శక్తి (పదార్థ గూలభావమును) లేక పదార్థభావమును ఆశ్రయించుకొని యుండును. భూమి గోళాకార

ముగను ఉన్నది. అట్టియెడల వైభాగమునుండి లోపలికి పోవుచున్నకొలదిని, ఆకర్షణ శక్తి తక్కువగుచుండును. అందుచే బరువు తక్కువగుచుండును. భూగోళ కేంద్రము దగ్గరకు పోయినయెడల, నలుప్రక్కలూకర్షణ శక్తియు సమమగుటచే, బరువేయుండదు! భూమి సమానగోళము కాదు. ధ్రువములదగ్గర కొంచెము చప్పబడియున్నది. సముష్ణచక్రము దగ్గర కొంచెము పయికి పొడుచుకొనుచున్నది. ఇందువలన కేంద్రమునుండి ఉపరిస్థానములకు దూరమొకటి కాదు. దూరముబట్టి ఆకర్షణశక్తి మారును. అందుచే ఒకే పదార్థము వివిధస్థలముల వేరువేరు గరిమజూపును. ఇట్లు గరిమ మారుచున్నను పదార్థభావము మారదు. పదార్థభావమునకు గరిమకు నిశ్చలసంబంధముకూడ గలదు. అందుచే పదార్థభావ నిర్ణయమే గరిమానిర్ణయము. ఇది ఎట్లానగూర్చుచుండుదురో సామాన్యముగా ప్రతివారి యనుభవమే. కూరలు సామానులూ అవి తూచు తక్కువ, రెండుపల్లెముల రెండుపదార్థముల వేసి యుండురు. ఏతక్కువ క్రిందికి దిగునో అది బరువనుసంగతి కూడ తెలియును. ఇదివరకు చెప్పినట్లు పదార్థభావ, గరిమలకు సంబంధముండుటచే ఇదియే పదార్థభావ నిర్ణయము. పానులు, టన్నులు ఇది యింగ్లీషు మానములు. పాను అనునది ఇంగ్లాండులో (బోర్డు of exchange) ఆఫీసులోని యొక లోహపు ముక్కయొక్క పదార్థభావము. ఇదియే నిర్వాణాధారాంత. మానముకూడ అందరకు తెలిసియుండును. ఈ మానమునకుకూడ వ్యాపకమాన వ్యసనములే గలవు. అవి రెండును పూర్వమువలెనే తీర్పు ప్రాప్తచేశమన కొత్తయంశమును ఏర్పరిచిరి. ఇదియే 4 డిగ్రీలు సమాన్యతగలిగి, ఒక సెంటిమీటరు ప్రదేశా పరిమితి గలిగిన జలముయొక్క పదార్థభావము (mass). దీనికే గామును నామమిచ్చిరి. ఇప్పుడు కూడ లెక్కపయలమీదనే. దశాంశ శతాంశ. గ్రాము. ఈ అంశకూడ నిర్వాణాంతగా శాస్త్రలోకమువలన గైకొనబడినది.

జయంత జయపాలనాటకము.

ఒక ప్రదర్శనమునకుం బారి ప్రదర్శనావళిచున్న నాటకమును విమర్శింపుచున్న నాటకముయొక్క యోగ్యతామోగ్యతలను విమర్శించుట అసంబంధముగా నుండదు. యోగ్యతామోగ్యతలను నిరూపించుట చరవాదిధానును ఒకంత సాహిత్యకారి యగుచున్నది. అనేక నాటకములయందు యోగ్యతామోగ్యతల విమర్శనకు తప్పుగా చూడబడునాని జయంతజయపాలనాటక విమర్శనకుది తప్పుగా నుండఁ జాలదు. నాటకమును శ్రోతృనీరకముగా కుచ్చదయంజకముగాను జేయునవిధమునానైపుణ్యము, యాభివ్యక్తిగూర్చుట, ప్రదర్శనాచతుర్త్వము, వీరియందు రచనానైపుణ్యము ఇటు విమర్శనీయముగాదు. నాటకమున సర్వగాంభీర్య విరుగ్నమై, మూలార్థ బోధితకమైయుండు యభ్యాంకమే శ్రేష్ఠత్వం. వృద్ధయవల నాకర్షించుచిట్లై, బ్రాసదమై నుండును. నాటక ప్రదర్శనములందు ప్రేక్షకుల గమనింపుచి నీతి. ఇది నాటకమున నామూల్యము అన్నియంశములందు గుప్తమై యుండి, యభ్యాంకమున నొక్కసారి కర్వ గాంభీర్యము కమై బయల్పడి ప్రేక్షకుల త్రిత్తులను వికసింపజేసి వాంఛితవ్యాసములనుబడును. జయంత జయపాలనాటకమున నిరూపక పరిమితి యేదియై యుండినను, ముగిశప్రేక్షకుల వ్యాసములకు దట్టుచి భువనముందరి బారత్వము. ఆమెచేష్టలకు, బాణి యగుటకు కారణములు ప్రేక్షకులచున్నచోచ్చి ప్రబలములై యుండెనని చెప్పవచ్చును. ఇందుకు ప్రక్కానైపుణ్యముకొక్కింత తోడ్పడినది. మనకుల వృద్ధయవల లతిమిచ్చి తమాలు. బహిరంగముగా బారత్వాని చుర్రుములు (కత్యక్షములగు కారణములతోనిరూపించి ప్రదర్శించినయెడల వాచుచున్న ల కనాముగలుగజాలదని చెప్పజాలము. నాటకమున శేర్మకొనవలసిన సీతులు లేకపోలేదు. మంచినీరులన్నియు గుప్తకలుపబడినవి. భువనముందరి యకార్యములే త్రక్కుతమగుచున్నవి. ఇట్టి నాటకములను శ్రీపురుషులు ప్రేక్షకులై యున్న సమయములందు ప్రదర్శనావళిచున చెప్పవచ్చును. ప్రదర్శనము చట్టుకుకదురద్యముగా నున్నది. జయంతుని వేషములను కట్టుదలయును, చంద్రశేఖరుని సత్యాన్వేషణయును, భావమతి సత్వబుద్ధియు అతిమనోహరముగా ప్రదర్శింపబడినవి ఇదియును ప్రేక్షకుల వృద్ధయవలకు దట్టిచి కానివా యన్నిటికంటె భువనముందరి బారత్వమే బాగుగానాటివది.

ఆంధ్ర వాణి

కాగితముల పరిశ్రమ

కాగితముల ధర మిక్కిలి పెరిగినది. కాగితములను తయారుచేయుటకు ముఖ్యముగ పనికివచ్చు గుడ్డు మనదేశమున నున్న వెదుళ్లవలన వచ్చునని చెప్పుచున్నారు. ఈ ప్రాంతములందెచ్చటను కాగితములచేయు కర్మాగారములు లేవు. కాగితములెట్లు చేయబడుచున్నవో, యేయే పరికరములు కావలయునో విదేశములకు వెళ్లి కనుగొన నవసరము లేకుండ మన దేశము నందే కెందు మూడు మిల్లులు ఏర్పఱగ పనిచేయుచున్నవి. కాన యచ్చటను వెళ్లి సంగ్రహించుకొనుట గ్రహించవచ్చును. ఉప్పుడుబియ్యపు ప్యాక్టరీలు కట్టుటయందు ధనమంతయును వినియోగించుటకంటె ఆంధ్రు లిట్టి కొత్త పరిశ్రమ లేర్పాటు చేయుట యుత్తమము. —నుకన్దేశి.

సామాన్యభాష

ఆంగ్లేయభాష సామాన్యభాషయగుట యసంభవము. ఇదివరకే యట్టిస్థితి సంభవించుటకు పలుకలుగనపుడు, దేశభాషలలో విద్య నేర్చుట తటస్థించెనేని యది మరొక దూర మగుననుటకు సందియములేదు. దేశభాషలలో పరిపాలన నంతయు జరుగుటయే మన యుద్ద్యమయొక్క ముఖ్యఫలితము. అంతవరకు బరిపాలనను జాతీయ మనిపించుకొనదు ప్రజాసామాన్యమునకు రాజ్యాంగమునందు జోక్యము కలుగదు. ప్రజాపరిపాలనము సత్వరము పరిణమించదు. స్వపరిపాలనానాందోళనము కార్యక్రమగు ఫలముల నియంజనము. ప్రజాప. పాలనము దేశభాషలలో జరుగుభాగ్యము తటస్థించినపుడు, ఆంగ్లేయభాష సామాన్య భాషయగుట యసంభవము. హిందూ దేశమునంటి వికాశభండమునందు, సామాన్యభాష యొకటియే యుండవలయునను వననమునలేదు. ఉత్తర హిందూస్థానమున నొక సామాన్యభాషయు, దక్షిణ హిందూస్థానమున నొక సామాన్యభాషయు నుండినను చాలును. సామాన్యభాషను గూర్చి యాలోచించునపుడు ప్రజాసామాన్య మంతయు మాతృభాషగాక మరియొకభాషను నేర్చుకొనుట యస్వాభావిక నడుమంగతి భావకముంచుకొనుట యవసరము. సామాన్యభాష రాకపోకలుచేయు కొలది మంది కనియే నిశ్చయము. వర్తకులకు సామాన్యభాష వచ్చి యుండుట యవసరము. అటులే విద్యార్థులు వేర్వేరు భాషల నేర్చుకొందురు. ఉపాధ్యాయులు, గ్రంథకర్తలు, ప్రతికాధిపతులు, రాజకీయ సంస్కర్తలు, మతప్రచారకులు, పండితులు మొదలగువారలు సామాన్యభాషను నేర్చుకొనుటకు యవసరము.

హిందీ, సంస్కృతము, తెలుగుభాషలు సామాన్య భాష. లగుటకు పట్టెన్నవి. వీనిని యుపయోగించుకొని,యన్ని భాగములవారును పరస్పర సోదర జాతీయభావమును వృద్ధి చేసికొని, జాతీయతను బలపరచవలెను. కాంగ్రెసులో హిందీ భాష నుపయోగింపవచ్చును. రాష్ట్రీయకళలోయాంధ్రభాష నుపయోగింపవచ్చును. అపుడుగాని యీసభలు ప్రజాకర్షము ను చేయజాలవు. ఆంగ్లేయభాషలో కార్యక్రమము జరుగు నంతవరకు నీసభలు నిర్విఫలములు యుండును. —దేశభిమాని, అనంతపుర మండలసభ

ఆంధ్రప్రతికల కగ్రాసనాధిపతికాని ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులకు గాని తమ యుపన్యాసముల బంపనందుల కెంత యుం జెల్లియుచున్నారో. ఉపన్యాసములనే పంపుట కిష్టము లేనివారు నానిని బంపనందులకు సమాధానముఁ జెప్పదురని నిరీక్షించుకొని యుండుట తగదు. అనరబిలు ఆచంచల్ల కృష్ణారావుగారు తృతీయ కడపమండలకథ కగ్రాసనాధిపతుల యనపుడు ఆంగ్లమునను రాంధ్రమున నుపన్యసించియుం దమ రాంధ్రోపన్యాసమును యుక్తకాలమున నాంధ్రప్రతికల కంటియు నెంతో యుత్సాహమును జూపిరి. ఇపు డెట్టి యుత్సాహ మి యాంధ్రనాయకునికి లేనందులకుఁ గడుఁ గుందుచున్నాము. బ్రహ్మలోక పర్యంత మాలోచించినను గారణ మూహింపఁజాలకున్నాము. దేశభాషావ్యవస్థకతను రాజ్యప్రతినిధి మొదలుకొని ఒండ్రెరువరకు నామోదించు కాలమున నా ఇట్టి పౌరభాషలు సంభవించుచుండుట! ఇట్టివి పౌరభాషలుని చెప్పవోరాదునా! ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రమునకయి శక్తివంఛననేయక పోరాడవలసిన సమయముననా ఇట్టి యసంగత ప్రసంగములు వివరమృచుండుట! రావుగార్ల నుభయుల నీ సందర్భమున నెంత మాత్రమును మే మభినందింపఁజాలము. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు మాటి కేవలారావుగారు ఆంధ్రోద్యమమును గుఱిచి చర్చించినటుల తెలియుటలేదు.

వారావరణము నాక్రమించుకొనిన ఈ యాందోళనమునకా ఈకవరావుగారు తమ యుపన్యాసమునఁ బ్రవేశ మొసంగ వుండుట! బలా! వీరి ప్రతిభా విశేషమును వీరి సమయానుకూల ప్రవర్తనమును ఎంతో సంప్రదనీయుముగ వీరి యుపన్యాసమునఁ బ్రతిఫలించుచున్నావి! అనవసరముగయుటల నింపుట రానురాను అగ్రాసనాధిపతుల యొక్కయు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులయొక్కయు నాచార మయినది. విషయదౌర్బల్యము ముఖ్యముగ నీయుపన్యాసముల యందుఁ బ్రదర్శితము ఏతాతలనాటి యగ్రాసనాధిపతుల యుపన్యాసములనో యాధారముఁ జేసికొని ఇప్పటి యగ్రాసనాధిపతులు తమ యుపన్యాసముల వాయించుచున్నారు. పండిత పామర రంజకముగ సభలు జరుగువరకు వాని యుద్దేశ్యము నెఱవేఱఁజాలదు. దేశభాషల నిరసింపఁ జూచుట హేయకృత్యము. — ఆంధ్ర చంద్రిక.

రాష్ట్రవాదులు

ఆంధ్రరాష్ట్ర వాదమునందే దేశభాషలను రాజభాషలనుగ జేయవలయునను నూతనవిశేషము గనపట్టుచున్నది. ఇదికూడ ప్రప్రథమమున బంగాళీ, బేహారీ, ఉత్తర వాదముల ననుసరించియే ప్రారంభమయ్యెను. ఉన్నతవిద్య దేశభాషలలో నొసంగుట, యుక్తమనవాద మప్పటికి ప్రబలి యున్నది కాని, పరిపాలన దేశభాషలలోనే జరుపుట ధర్మము కావున, రాష్ట్రభాగము దేశభాషల ననుసరించి యుండవలె నను వాదము ఎంతమాత్రమును లేదు. ఆంధ్రమహాజన సభాధ్యక్షుల యుపన్యాసములను బరీక్షింపుడు, వానిలోగూడ నీ వాదము చూచాయగనైన నూచింపబడలేదు. కేట్రారుఅను మహారాష్ట్రీవిద్వాంసు డీ తెలుగుదేశమునకు వచ్చి ఉపన్యసించిన పిమ్మటనే యీనూతనసిద్ధాంతము స్పష్టముగ బయల్పడినదని నిష్పక్షపాతముగ బరికిలించినవా రంగీకరింపక తప్పదు. ఈసిద్ధాంతమును బహిరంగముగ ఆంధ్రసభామండపమున మొదట వెలిపుచ్చినది గుంటూరు వాస్తవ్యులగు గొల్లపూడి సుబ్బారావు బి.ఎ., బి.ఎల్., గారు. తరువాత చల్లా శేషగిరిరావుగారి సిద్ధాంతమును ఆంధ్రప్రతికయొక్క సంవత్సరాది సంచికయందు సుస్పష్టముగ విశేషింపించిరి. ఇప్పటికిని ఆంధ్రరాష్ట్రమును గోరువారిలోనే యీ సిద్ధాంతము నంగీకరింపనివారు చాలమందిగలరు. జాతీయవాదులు అనేక వ్యవహారములలో దేశభాషాప్రాముఖ్యమును గమనించియుండినను, రాష్ట్రపరిపాలన స్వభాషలో నుండవలెనని గోరియున్నట్లు మాకు గోచరింపదు. వివేచనచంద్రపాలుకు, అరవింద ఘోష మొదలగు జాతీయవాదులు రాజ్యాంగసంస్కరణములనుగూర్చి అనేక ప్రసంగములను గావించిరి. కాని వారెవరును ఈ యంశమును ఎత్తలేదు. జాతీయవాదులలో నొక్కతెలుకు మహాశయము మాత్రము పండ్రెండు సంవత్సరములక్రిందటనే డిసెంబ్రలైజేషను విచారణయందు రాష్ట్రపరిపాలన దేశభాషలో నుండవలెనని సాహసించిచెప్పెను. ఏకాగణముచేతనో ఈ వాద మెక్కువగ నాకాలమున జాతీయవాదులలో వ్యాపించలేదు. కేట్రారుగారు ఆంధ్రదేశ సంచారము గావించినప్పటినుండియు నీవాదము ఆంధ్రులలో బాగుగ నాటుకొనినది. ఈ సిద్ధాంతమును ఆంధ్రోద్యమము యార్జిత శక్తియుజేసికొన కలిగినది. అందుకనియే, ఆంధ్రోద్యమము, వంగ, బేహారీ, ఉత్తర, ఉద్యమముల కంటెను, నెక్కువ వికాశమై, ఉన్నతమై, జాతీయ సమస్యగ బరిణమించినది. —కృష్ణప్రతిక.

రైల్వేబాధలు

రైల్వేబాధలలో నగ్రగణ్యమైనదని చెప్పవలసినది జన సమ్మర్థము. ఏ రైలుబండిలో జూచినను జనము క్రిక్కిరిసి, యొకరిమీద నొకరు గూర్చుండి యవతాద ననుభవించుచుం దురు. ప్రయాణికులు తిన్న గాలివిడుచుటకై న పరిశుభ్రమైన గాలిపిల్లుటకై నవీలులేకయుక్కరిబిక్కిరై భూలోక కరకము ననుభవించుచుండురు. ఒక్కొక్క కంపార్టు మెంటులో పది మందికన్న నెక్కువమంది కూర్చుండకూడదని యొక నియమమున్నది. కాని యీ నియమము రైల్వేయధికారుల నియమ గ్రంథము లందేయున్నది. ఆ కంపార్టు మెంటుల తలుపుల మీదనే యున్నది గాని యాచరణలోలేదు: వాడుకలోలేదు. తిరునాళ్ల సమయమునను, తీర్థముల సమయమునను రఫోత్సవ సమయములను పుణ్యక్షేత్రములను సందర్శించు తైర్థికు లధిక సంఖ్యాకులై ప్రయాణము చేయుటచే జన సమ్మర్థమృదు పరియు నెక్కువగ వుండును. ఈవిషయము గవర్న మెంటు వారిచే యాత్రకుల యోగ్యతను లెట్లున్నవియు విచారించ నియమింపబడిన ఫిల్లింగ్ కమిటీవారి దృష్టినికూడ నాకర్షించి

నది. ఈఫిల్లింగ్ కమిటీలో జాలమంది యట్టి యుత్సవసమయముల నీజన సమ్మర్థము తృప్తమృదుకంటె నెక్కువగ వుండునని యభిప్రాయ మిచ్చియున్నారు. ఈ జనసమ్మర్థము తైరాది రైల్వేలోకంటె దక్షిణాది రైల్వేలో నెక్కువగ వుండును.

సాధారణముగ రైలు బండి యింకొక గంట, ముప్పాళ్ళ గంట కు వేయవలెనను వచ్చునగానే టిక్కెట్లు య్యవలసిన విధియుండగా, టిక్కెట్టిచ్చు నుద్యోగియులు రైలుబండి ప్లాట్ ఫారం మీదకు వచ్చుచున్నదనగా నొక పావుగంట ముందునుండి టిక్కెట్టియదలపడుదురు. పురుషులును స్త్రీలునుగూడ టిక్కెట్టు ఒకతావుననే తీసికొనవలయును గాని వారు వేటువేటువోట్ల తీసికొనుట కట్టి యేర్పాటుల సభికారులు చేసియుండలేదు. ఇది గొప్ప యిబ్బందిగ నున్నది. రైలు ప్లాటుఫారం మీదికి వచ్చినప్పడంత వ్యవధి లేకుండ టిక్కెట్టు పుచ్చుకొనుటయు, టిక్కెట్టు దొరకుటయే గొప్పకష్టము. ఆ సమయమున నంత నలుగుడులో, నంత తొందరలో, నంత కంగారులో టిక్కెట్టు పుచ్చుకొనునప్పు టికి టిక్కెట్టు దొరకునప్పటికి దుర్లభమగును. పురుషులకే యట్టిసమయమున టిక్కెట్టు పుచ్చుకొని యివతలకు వచ్చు సరికి తలపాణము తోకకు వచ్చును. అట్టివో నిక స్త్రీల మాట వేతే చెప్పవలయునా? చిన్న పిల్లలను దీసికొని ప్రయాణముజేయు స్త్రీ లట్టి సమయములలో నెవరినైన టిక్కెట్టు పుచ్చుకొన్నుని ప్రార్థించినై ప్రార్థించవలెను. లేదా కిక్కురు మనక టిక్కెట్టిచ్చు తావునుండి పురుషులందఱు వెలిపోవు నంతవఱు కాగనైననాగవలెను. అట్లాగినవో రైలింతలో నెలవ్ తీసికొనును. అందువలన పురుషులకును, నందు స్త్రీలకు ముఖ్యముగను నీటిక్కెట్టు యిబ్బంది యెంతటివో యనుభవించిన వారికే తెలియవలెను. ఈ సంగతి గమనించియే గోదావరి జిల్లా సంఘమువారు గోదావరి, రాజువహేంద్రవరము, చామర్ల కోట రైల్వేస్టేషనులలో స్త్రీలకు ప్రత్యేక గవాక్షములగుండ టిక్కెట్టుల విక్రయించుట కేర్పాటుచేసి పురుషుల సంబంధములేకుండ చేయుడని మదరాసు రైల్వేవారిని కోరి యున్నారు. కాని వారు దాని కంగీకరింప జాలమని జవాబిచ్చిరి.

న్యూ ఇండియా ధరావతు.

బిసెంటుదొరసాని న్యూయిండియాపత్రిక కీనడుమ చెల్లించిన రెండువేల రూల ధరావతు సామ్యును చెన్న పురిదొర తనమువా రామెవ్రాతెలకు సహింప తక తమపరము చేసికొని రని వినుట కెంతయు విచారింపుచున్నాము. బిసెంటుదొర సాని దొరతనము వారు తన నెట్టి యిడుముల పాలు చేసినను హిందూదేశ స్వపరిపాలనమునకు నిబంధనాబద్ధ మగుమాన్యముల నతిక్రమించక పనిచేయ నిశ్చయించుకొనినో యున్నది. కాని పాపిష్టియద్రామంత్రాసనము కలుగజేసిన యధికారము సాధారము చేసికొని దొరతనమువారి మేధ ధరావతును కబళించిరి. కాని యిప్పుడు బారిచేసినయుత్తరవులో దొరతనమువారిచర్యకు గలకారణము లుదాహరింపబడియుండును. బిసెంటునాటకములో రెండవరంగము ప్రారంభమైనది. ఈ యుత్తరవుమీద లాభ మున్నను లేకున్నను, బిసెంటుదొర సాని చెన్న పురి హైకోర్టుకప్పిలు చేయగలడు. ఈయుత్తరవు పరియన సానము, న్యూయిండియాపత్రిక గ్రావిజీవనముసంగతి ముందు తెలియగలదు: —దేశమాత.

నర్వతేలు విషనంబి (రిజిస్టరు)
ఏప్పుడునప్పుడు నవ్యమ
బోడు. గుణము లేనియెడల
100 రూపాయలు యామిన్య
బడును. ఒక అణా ప్లాంపు
పంపిన సాంపిలు పాకెట్లో
ఉచితముగా పంపబడును.
వి.ఎ.ఎస్. సాగి,
8, ఇతళ్ళపేట, మద్రాస్.

ఆదివచ్చికాన లేక జున్ను
తుల: 1 కి రూ. 3-4-0
గోరోజనము తులం గకి 2-0-0
రసభక్తము తులం 1-8 రూ 0-10-0
కుంకుమ పువ్వు 2-0-0
అయ్యలొంగం శివో, 109, శ్రీనివాస, బొంబాయి
7, 9000 పెట్టిపేట, మద్రాస్

శ్రీ సత్యం.

ఆంధ్రమహాభాగవతము వచనము.

ఇయ్యది అతి సులభ తెలివో స్త్రీలకు బాలకు కూడ తెలియజేయు వ్రాయబడియున్నది. వేదాంత విషయములు యందులో మెండుగా నున్నను బాగుగ వివరింపబడి యుండుటవలన చదువు వారికి మనోహరముగ నుండును. ఇందు ఆయా సందర్భములకు తగిన చిత్రపటములును చేర్చబడి యున్నవి. ఇప్పటికి దశమ స్కంధము పూర్తియైనది.

ప్రథమ స్కంధము	1-0-0
ద్వితీయ స్కంధము	1-4-0
తృతీయ స్కంధము	1-4-0
చతుర్థ స్కంధము	1-4-0
పంచమ స్కంధము	1-4-0
ఆష్టమ స్కంధము	1-0-0
సప్తమ స్కంధము	1-4-0
దశమ స్కంధము	1-4-0

235 అర్. వేంకటేశ్వర అండుకో, ఆంగ్లా మద్రాసు ప్రెస్, మద్రాసు.

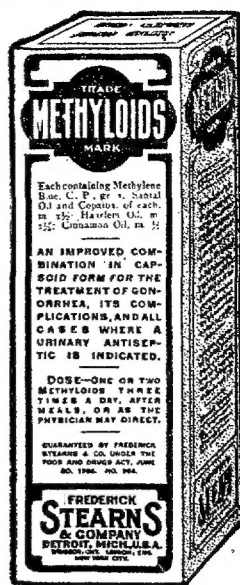
తైత్తిరీయ స్మార్త బ్రాహ్మణ నిత్యకర్మావళి

సవ్యరాంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంతము. 820 పుటలు వెల 1-4-0.

బ్రాహ్మణ ఆశ్రమములలోని, స్మారక, సంధ్యవందన, జాపము, బ్రహ్మయజ్ఞ, తపోవ్రత, వైశ్యవృత్తి, వాణిజ్యవృత్తి, భిక్షువృత్తి, స్థానికపాతక, సమాధిస్మారకము మొదలగు ఇతివేతనములు చాచాపుతర విషయములు ఆంధ్రీయబ్రాహ్మణులతో వివరముగ నిందుగలవు. చాచాపుతర కాల గ్రంథములు భిక్షుయవని.

2 వదాచారము:- సాంధ్రతాత్పర్యము. ౧-౦-౦. ఈ రెండుగ్రంథములు ఒకతర్వాతము కొనువారలకు ౨-౦-౦లకే ఇచ్చెదము. ఇవిగాక భారతభాగవతము గ్రంథములు చాతయోగప్రతిపాదక గ్రంథములు, తొట్టివైద్యగ్రంథములు, ఇతర వైదికగ్రంథములు, గాయత్రీ, ప్రాతస్సంధ్య, జగద్గురు ఆది శంకరాచార్యులు, మున్నగు కటములు మొదలగు లభించును. కలయవార లీవిధముగా వ్రాసికొనవలె.

మానేజరు స్వధర్మప్రకాశిని, గుంటూరు. లేక డి. వి. శర్మ పూర్ణ, కృష్ణజిల్లా అని వ్రాసి.

మిథిలాయిడ్స్

తెగ్గోముల వైతన్య శాస్త్రమున మేధావీ, మంత్రార్థముగా గుణమిచ్చును ఇత్యన్యు ఖేదకములకు మంచిది. నొప్పిగాని మూత్రక్రియమును గాని గలిగించును. రసికనుక్రమముగా తగ్గించును. నిరుప్రమేది మలముగా గోంపోనగును. పుష్కలములకు హితవుగ నందును. నీకు శిశుక దొరకును.

మిథిలాయిడ్స్

గర్భాశయ రోగనివారణ:- స్త్రీలకు గలుగు యుతుకూల బహిష్టి కాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మైల కాత్తిగాను, తక్కువ గానుపోవుట, కుసుమరోగము, సంతాపీనత, రక్తిహీనత, మలబద్ధకము, నూతికావారము, కీళ్లనొప్పులు, అరికాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు స్త్రీ మర్మ వ్యాధులను కుదుర్చును.

వెదబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:- ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహవణములు, ముఖపంటములు, నిస్సర్తుర, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరములను కాంతిచేయును.

వెదబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

జ్వర నివారణ బుడ్డి 1-3 రు 1-0-0. కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల, 9, బందరువీధి. మద్రాసు. (బాంబే: సికింద్రాబాదు & సెల్లూరు.)

నవీనమయినది. ఓటోపరస్టాక్

ఇది మూత్రమైన గొప్ప వాసనగలది. స్కిన్ గుంబంధము లేనిది. శ్రేష్టమయిన పుష్పములయొక్క ఘట్టులతో చేయబడినది. ఒక బొట్టు బట్ట మీదగాని కత్తుము మీదగాని తగ్గితరవాసన వలలకే యుండును. ఇతర వాసనలు వలెగాను. మనోహరమును కలిగించును. ఒకటూరి తెప్పించియైన నిజమును తెలుగులకు.

1/2 బోన్స్ బుడ్డి	2-0-0
1 డ్రామ్	0-12-0
1/2 డ్రామ్	0-8-0

మయొక్కదిల్ పంపందు పేరాయిల్ యొక్క శ్రేష్టతను తెలియజేయుట మా సాంప్రదించునా. ధర 1-0-0 సాంపిల్ 0-0-6 మదరాసు కనీడెక్స్ సోయి జేంట్లు:-

ఎక్. ఆర్. నాదక్ అండు కంపెనీ, 94, వైసాబజారు, మద్రాసు.

మీ కవసరమయినచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టిగాని వస్తువులను గురించియు, ఉక్కు, ఇనుపవాసములు వంపులు వంపులుగ వంచబడిన రేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుపకమ్ములు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారిలోనే సంగతిసందర్భముల సలహా వాణిచింపవలసివచ్చింది. వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువ వెలలకమ్ముటలోను కోరినంతనే వానిని సకాలములో సరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు మ్రోగినవారు.

పిలాసము:- ది రిలయన్స్ ఫౌండ్రీ సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్, తపాలపెట్టె నెం 553 రు, మదరాసు.

(వై కామ్రోజువ్ గోర నప్పుడు ఈ పత్రికపేరు కూడ నుదహరింప గోరుచున్నారు.)

1000 రూపాయలు ఒకమాత్రాన మియ్యబడును. 469

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

ఈ మురబ్బు సాలామిసిరి కాదని యజ్ఞపుణ్యవారికి 1000 రూపాయలు ఒకమాత్రానగా మియ్యబడును. అట్లు కొరకరించుచో లోకముమీద పొందజచ్చును. దీర్ఘకాలముగల వ్యాధులతోనే ధాతువులను కలిగినవారికి వ్యాధియొక్కను ఒకపీసై, మరణకాలమువరకు దుఃఖము వలభించును. ఈ సాలామిసిరి మురబ్బ కేరళియెడల అట్టి దుఃఖము తొలగింపవలె ఒకర్యకంక్షనై యి కృతాశించుచు చిరకాలము సుఖముగ జీవించును.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బువల్ల ధాతువులక్షణమును, స్వస్థులక్షణము మనను, ధాతువు మూత్రములో కలిసిపోవుట మనను, నీరుచరకు మనను, ఒకమాత్రావ్యాధి మనను, విశేషబలము కలుగును, రక్తము కృద్ధియగును, అకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ నలవిసర్జనమగును. సాలామిసిరి అనునది ఒకజాతికండ. ఇది కాబూర్, కాండహార్ జేతములలో వైరగుచున్నది. అక్కడి జనులు ఈకండను విశేషముగా తినటవలె మనదేశపు 4 గజు మనవ్యుల బలము ఆజీవము ఒకమహిమి గలదు. వై మురబ్బును కేరళియెడల బలము పొందుటకై గొప్ప మండలలో చేర్చి తయారుచేయబడి యున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయోగించిన వారివల్ల పూర్తిగ నుండు కలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంగరము వరకు గుణ మిచ్చును.

అనుపాన పత్రిక పార్కులలో పంపబడును.

15 తులాలూ, డబ్బీ వెల య. 2-0-0. తపాలపు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు. జి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు, నె. కి. అవస్థలోను, బెంగుళూరు సిటీ

కలరామాత్రలు:- కలరా క్షేపకమైన ఒక విధమైన అంటు బాధ్యము ఇది గాలియందునీటి యందు పరమాణువు వైన విషపురుగులు చేరుటవలన గలుగును. ఈ పురుగులు, శరీరములో జేరి రక్తమును జేరు పును. ఈ కలరామాత్రలు లోపల ఇమిడి వెంటనే విష పురుగుల జంప పారంభించి, వాంతిదల తగ్గించి, మూత్రము వెడలించి వాడికి పుష్టి కలుగజేయును. మ 0-6-0 అమృతాంజము డిపో, 6, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.